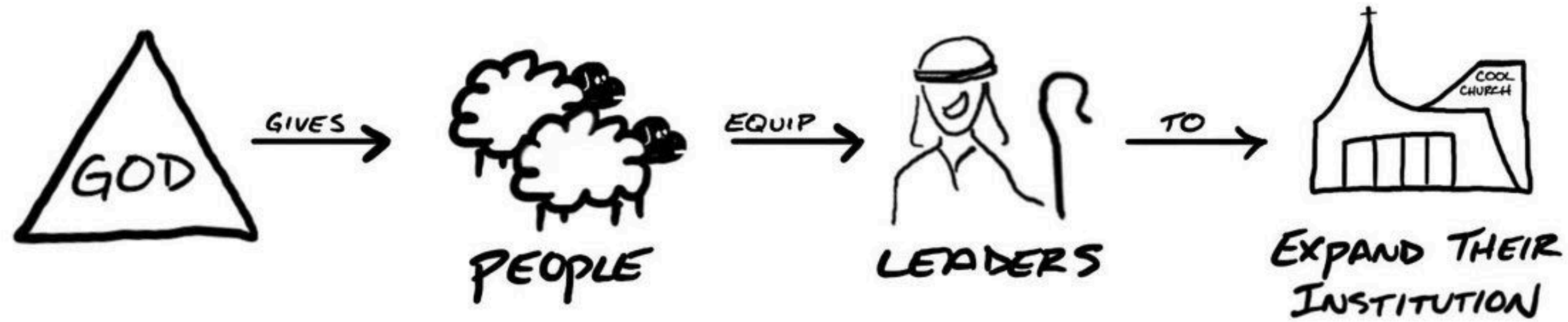


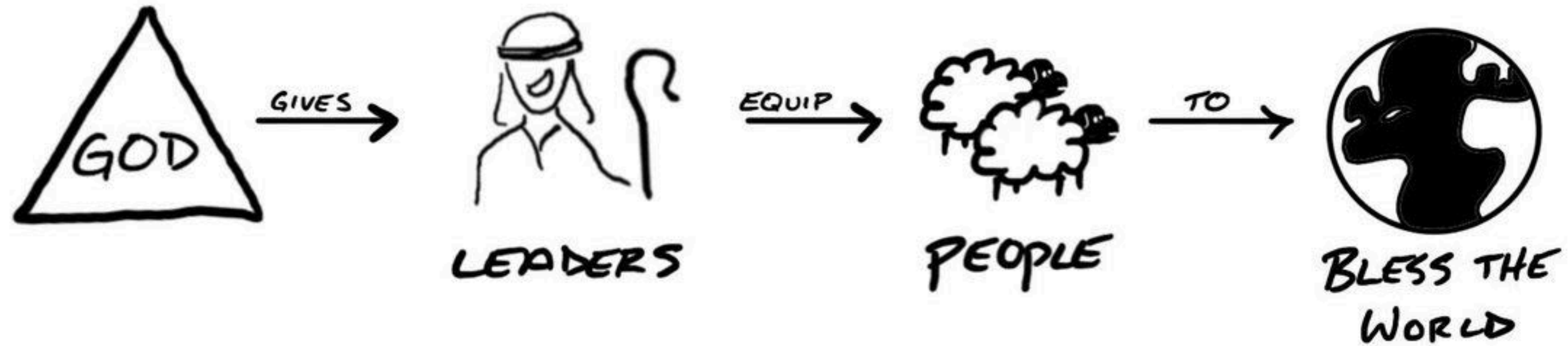


1-2 Samuel

WHAT BAD SHEPHERDS THINK...



WHAT GOOD SHEPHERDS THINK...



Forfatter & datering

- Samuel tydeligvis ikke forfatteren av hele verket, siden han dør i kap 25. Vanlig å oppkalle et skrift etter åpningen eller en tidlig hovedperson.
- Jødisk tradisjon: Profetene Samuel (skrev 1. Sam 1-24), Natan (med i 2. Sam 7-12) og Gad (med fra 1. Sam 22 til 2. Sam 24), trolig basert på 1 Kr 29,29: *Det som er å fortelle om David, fra først til sist, er skrevet opp i seeren Samuels krønike, i profeten Natans krønike og i seeren Gads krønike.*
- 1 Sam 27,6: *Derfor har Siklag tilhørt Juda-kongene helt til denne dag.* (Også 1 Sam 14:18, 17:52, 18:16, 2 Sam 2:9). Tidligst etter kong Rehoboam (915 f.Kr.).
- Dom 18,30: *... helt til den dagen da folket ble bortført fra landet.* - Etter 734 f. Kr.
- **Mulig profeter som opplevde hendelsene skrev ned det meste. Dette ble redigert sammen på et senere tidspunkt, med noen tillegg. (5. Mos — 2. Kong er én lang sammenhengende historie med mange likheter.)**

Tel Dan-stelen (“Davids hus-inskripsjonen”)

- Funnet i 1993, datert til 841 f.Kr.
- “...ram, sønn av ..., konge av Israel, og ... drepte ...ja sønn av ... av Davids hus...”
- J(eh)oram og Ahasja ble begge drept av Jehu i 841 f.Kr.
- “Davids hus” er trolig også nevnt i Mesha-stelen (840 f.Kr.) og “Davids høyland” muligens i Sjisjaks relieff (925 f.Kr.)



To spørsmål som 1-2 Samuel ønsker å gi svar på:

1. Hvordan bør Israels kongedømme fungere?
2. Hvem bør kongen ligne på?



1 Sam 1-8

Israel under Samuel

1 Sam 9-12

Sauls vei til tronen

1 Sam 13-15

Sauls regjeringstid

1 Sam 16 - 2 Sam 4

Davids vei til tronen

2 Sam 5-20

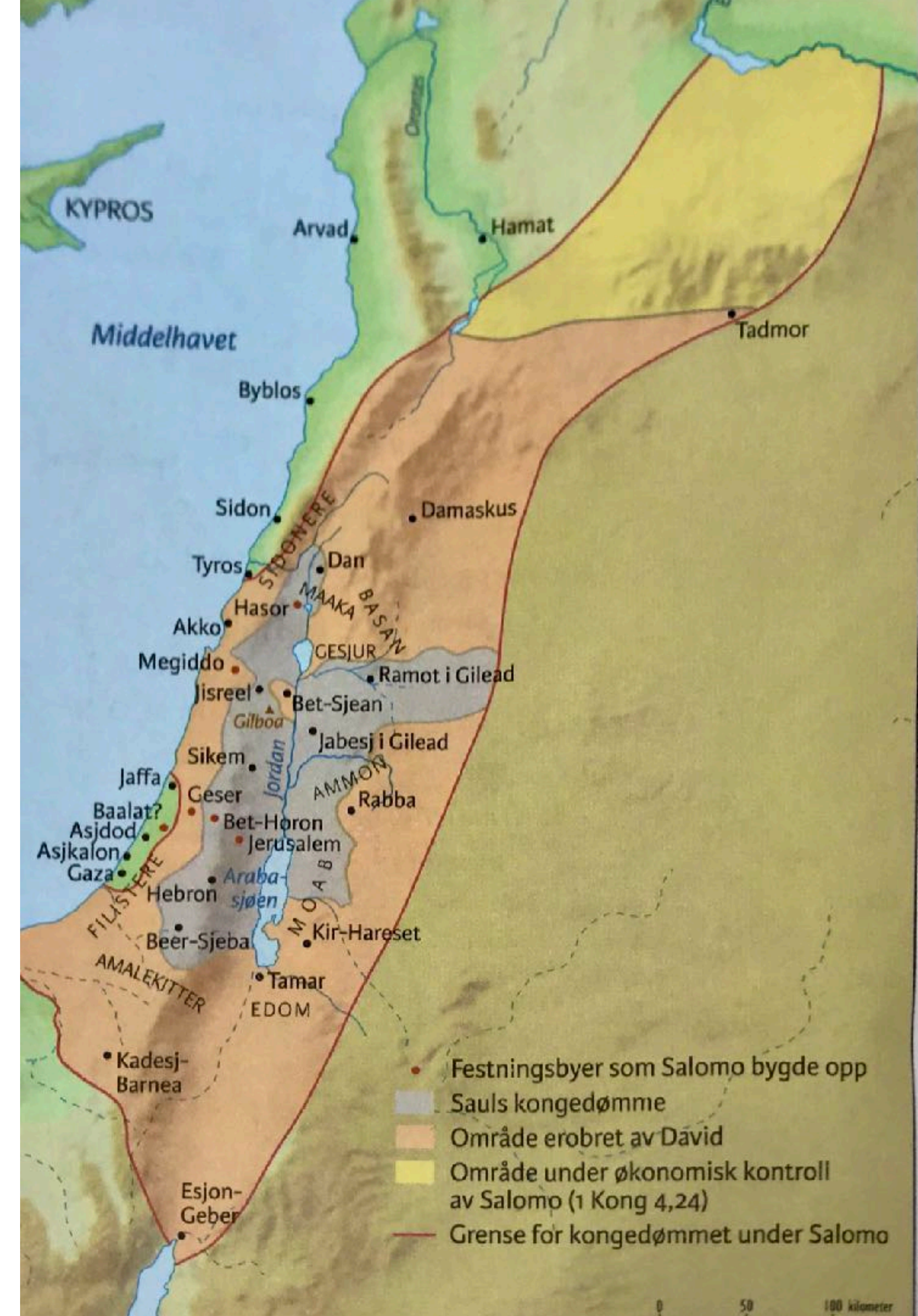
Davids regjeringstid

2 Sam 21-24

Episoder fra Davids regjeringstid

Israel under Saul og David

1000-tallet f.Kr.



Filisterne

- Opprinnelig en militær overklasse fra Kreta. Profesjonelle soldater med jernteknologi (1 Sam 13:19-22).
- Var allerede i området på Isaks tid (1 Mos 26) og dukker opp i Dom kap 3, 10 og 13-16.
- På 1100-tallet f.Kr. kom det flere av dem, og de okkuperte kysten fra Gaza til dagens Tel Aviv.
- Ville de ha fått fotfeste i landet hvis folket hadde vært trofaste mot Gud i Dommertiden?



Israel under Samuel

(1 Sam 1-8)

Hanna (1 Sam 1:1 - 2:11)

Helligdommen står i Sjilo (siden Jos 18:1)

Likheter med Rakel: Sjikanert av medhustru, elsker mer av mannen sin, Gud hører og gir et barn.

Hannas sang (2,1-10):

- *han fornedrer, og han opphøyer (v. 7) —> Saul ned, David opp.*
- *ingen er sterk i egen kraft (v. 9)*
- *sin konge... sin salvede (v. 10) —> En konge kommer*



Kontrast med korrumperte prester (1 Sam 2:12-36)

- **v. 11: Samuel gjorde tjeneste for Herren.**
- v. 12-17: Prester som ikke kjente Herren (v. 12). Synden var meget stor, de viste ingen respekt for Herrens offer (v. 17 og 29). De forakter Gud (v. 30) og forbannet Herren (3:13).
- **v. 18-21: Samuel gjorde tjeneste for Herrens ansikt og vokste opp hos Herren.**
- v. 22-25: Prestene utnytter religionen til egen vinning. Folket reagerer (v. 23-24), og Eli burde reagert mer (v. 29). Gud ville at de skulle dø (v. 25).
- **v. 26: Samuel var til glede både for Herren og for mennesker.**
- v. 27-35: Elis slekt vrakes som prester
- **3,1: Samuel gjorde nå tjeneste for Herren..**

Kapittel 3

- Gud begynner å tale til Samuel
- Samuel vokser opp, og alle budskap fra Herren stemte.
- Hele folket fra nord til sør forstod at Samuel var en profet for Herren.
- Det Samuel sa, gikk ut til hele Israel.



Kap 4-6: Paktkisten hos filisterne i 7 mnd

- 4,3: Rett spm, galt svar.
- 4,10: Tapte først 4000, så 30000 når de trodde de skulle vinne. Tydelig en dom over folket og prestene og en oppfyllelse av kap 3.
- 4:19-22: Ikabod = “ingen herlighet”
- Kommentar i Sal 78:55-64
- Kap 5: Paktkisten blir som en “varm potet” og sendes videre.
- 6:3, 6-7: Har de skjønt mer enn israelittene?
- 6,19: “På paktkisten” kan også oversettes “i paktkisten” (BGO, NB88, NIV, NAS, ASV). Uansett en mangel på respekt.
- Folket trengte en oppstrammer (6:20).
- For leseren: Paktkisten beveger seg mot Jerusalem (6:19 - 7:1)

Kap 7: Folket omvender seg

- ❖ v. 2: De roper på Gud. Dommersyklusen gjelder fortsatt.
- ❖ v. 3-6: Kvitter seg med avgudene og innrømmer sin synd.
- ❖ v. 10: Denne dagen gir Gud dem en stor seier mot filisterne
- ❖ Kommentar i Sal 78,65-66
- ❖ v. 13-14: Filisterne ble holdt i sjakk under Samuel, og grensene utvides.
- ❖ *Det er tydelig hva som skal til for å overvinne fiendene. Som i Mosebøkene, Josva og Dommerne handler det om å følge Gud helhjertet. De trengte ingen konge for å holde filisterne unna.*

Omvendelse er ikke bare å angre på noe eller å være lei for noe vi har gjort. Det innebærer å kaste fra seg det som fikk oss til å synde og ta et oppgjør med det.

1 Sam 7:3-6

“Billig nåde er å forkynne tilgivelse uten omvendelse, dåp uten kirke disiplin, nattverd uten bekjennelse, syndsforlatelse uten personlig bekjennelse. Billig nåde er nåde uten disippelskap, nåde uten korset, nåde uten Jesus Kristus, levende og inkarnert.”

*–Dietrich Bonhoeffer
(The Cost of Discipleship)*

Kap 8: Folket ber om en konge

- ❖ Samuels sønner og ammonittkongen Nahasj (12:12), i tillegg til filisterne (9:16), fikk dem til å ville ha en konge slik som alle andre.
- ❖ Selv om Moseloven sa at de skulle være annerledes enn de andre! De trengte ingen konge når de hadde Gud.
- ❖ Dommerne var Guds idé - monarkiet var folkets idé. Overgang fra *teokrati* til *monarki*.
- ❖ Det er ikke ideelt, men Gud tillater det.
- ❖ Hvis kongen hadde fulgt loven, ville det ikke sett så veldig annerledes ut.

5. Mos 17,14-20: “Kongeloven”

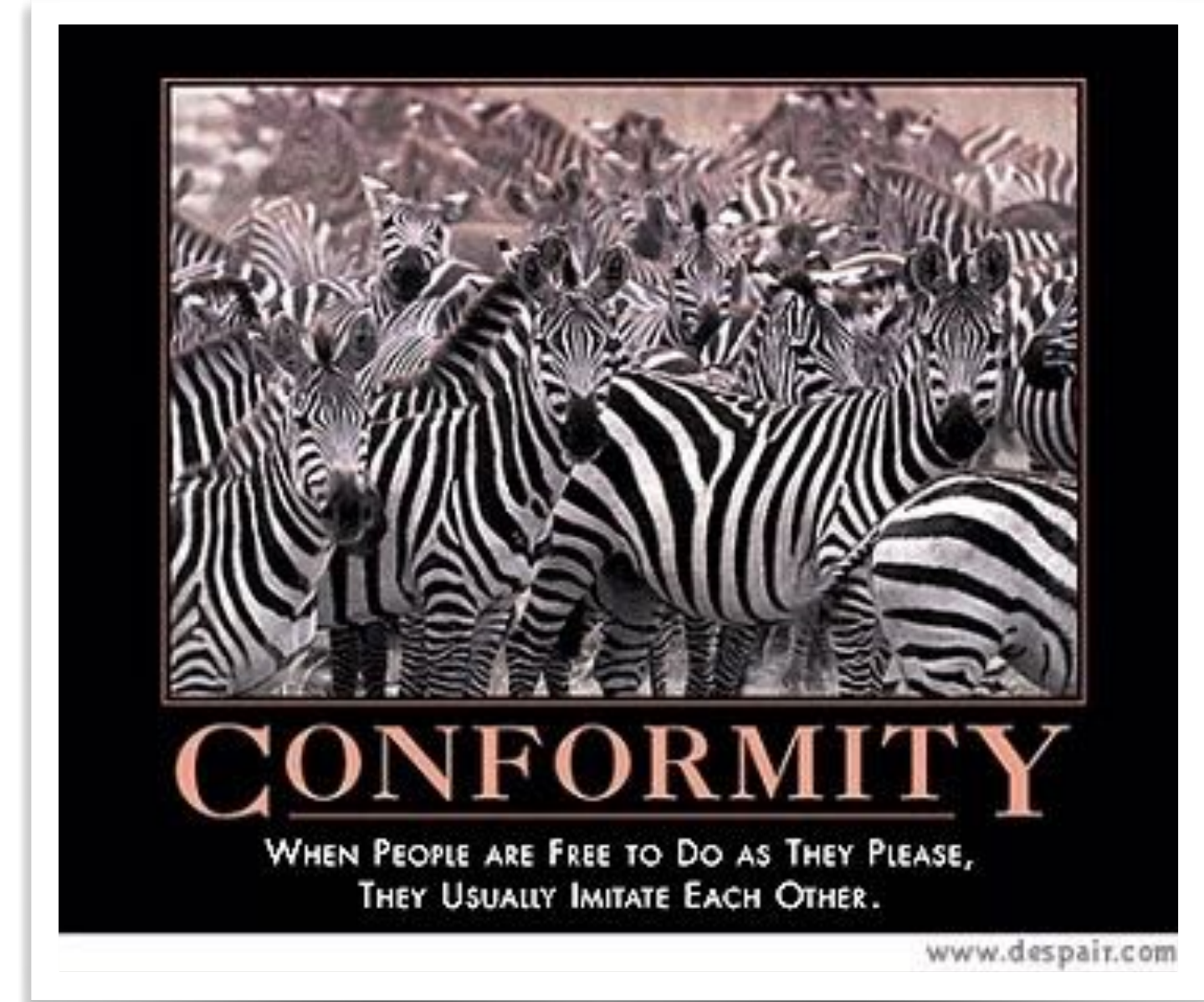
Når du kommer inn i det landet Herren din Gud gir deg, når du inntar det og bosetter deg der, og du så sier: "Jeg vil innsette en konge, slik alle folkeslagene omkring meg har gjort", ¹⁵ da kan du innsette en konge, en mann som Herren din Gud vil velge seg ut. **En av dine landsmenn** skal du innsette som konge. Du må ikke ta en fremmed, en som ikke er din landsmann. ¹⁶ Men kongen må **ikke skaffe seg mange hester** og **ikke sende sitt folk til Egypt igjen for å skaffe flere hester**, for Herren har sagt: "Dere skal aldri dra tilbake den veien igjen." ¹⁷ Kongen skal heller **ikke ta seg mange koner** slik at han fristes til frafall, og han må **ikke samle seg sølv og gull i store mengder**. ¹⁸ Når kongen har satt seg på tronen, **skal han få laget en bokrull med en kopi av denne loven**, skrevet av etter levittprestene. ¹⁹ Han **skal ha den hos seg og lese i den så lenge han lever**, slik at han kan lære å frykte Herren sin Gud. Og han **skal holde fast på hvert ord i denne loven og alle disse forskriftene og leve etter dem**, ²⁰ så han ikke i sitt hjerte setter seg høyere enn landsmennene sine og ikke viker av fra budet, verken til høyre eller venstre. Da skal han og hans etterkommere ha kongsmakten i Israel i lange tider.

Hvorfor kaller Gud det et “frafall” (8:8) og “en stor synd” (12:17)?

- ❖ De avsetter Gud som konge. Dommersystemet krevde tro til Gud, at de ikke trengte et stående militært forsvar.
- ❖ De stoler mer på verdslig sikkerhet og det de kan se enn på Gud.
- ❖ Problemet var uansett ikke systemet, men deres egen synd. Det var pga synd at Gud lot fiendene angripe.

Vil vi være litt for mye som alle andre?

- A. Det er ofte lettere å stole på det vi kan se enn på Gud. Når kan vi bli for opptatt av verdslig sikkerhet på bekostning av Gud?
- B. *“Mange moderne kristne er så ivrige etter å være relevante til sin kultur at de tar til seg verdens måte å tenke på. I stedet for å bli salt og lys for verden, blir vi ofte lik verden, og trenger lys og salt selv.”* (John Stott)
Hvordan kan vi unngå å bli som alle andre?



Israel under Saul (1 Sam 9-31)

1 Sam 1-8

Israel under Samuel

1 Sam 9-12

Sauls vei til tronen

1 Sam 13-15

Sauls regjeringstid

1 Sam 16 - 2 Sam 4

Davids vei til tronen

2 Sam 5-20

Davids regjeringstid

2 Sam 21-24

Episoder fra Davids regjeringstid

Saul - den første messias (1 Sam 9-15)

- Akkurat den folket vil ha. "Saul" = *bedt om* (8:10, 12:13).
- I kap 9 nevnes bare utseendet, ingenting om karakteren.
- Fra Benjamin (settes i et litt dårlig lys på slutten av Dommerne). Ikke riktig stamme i følge 1 Mos 49:10.
- Gud ga dem Saul som **svar** på deres forventninger, for å vise at det er andre ting som er viktigere.



1 Sam 10-12: 3 seremonier

1. 10,1-16: Samuel salver Saul

- I Rama, i hemmelighet. Ikke engang tjeneren til Saul visste om dette (9:27), og Saul unngår å fortelle det til onkelen (10:16). En “åndelig” utnevning av Gud.

2. 10,17-27: Saul velges ut ved lodd

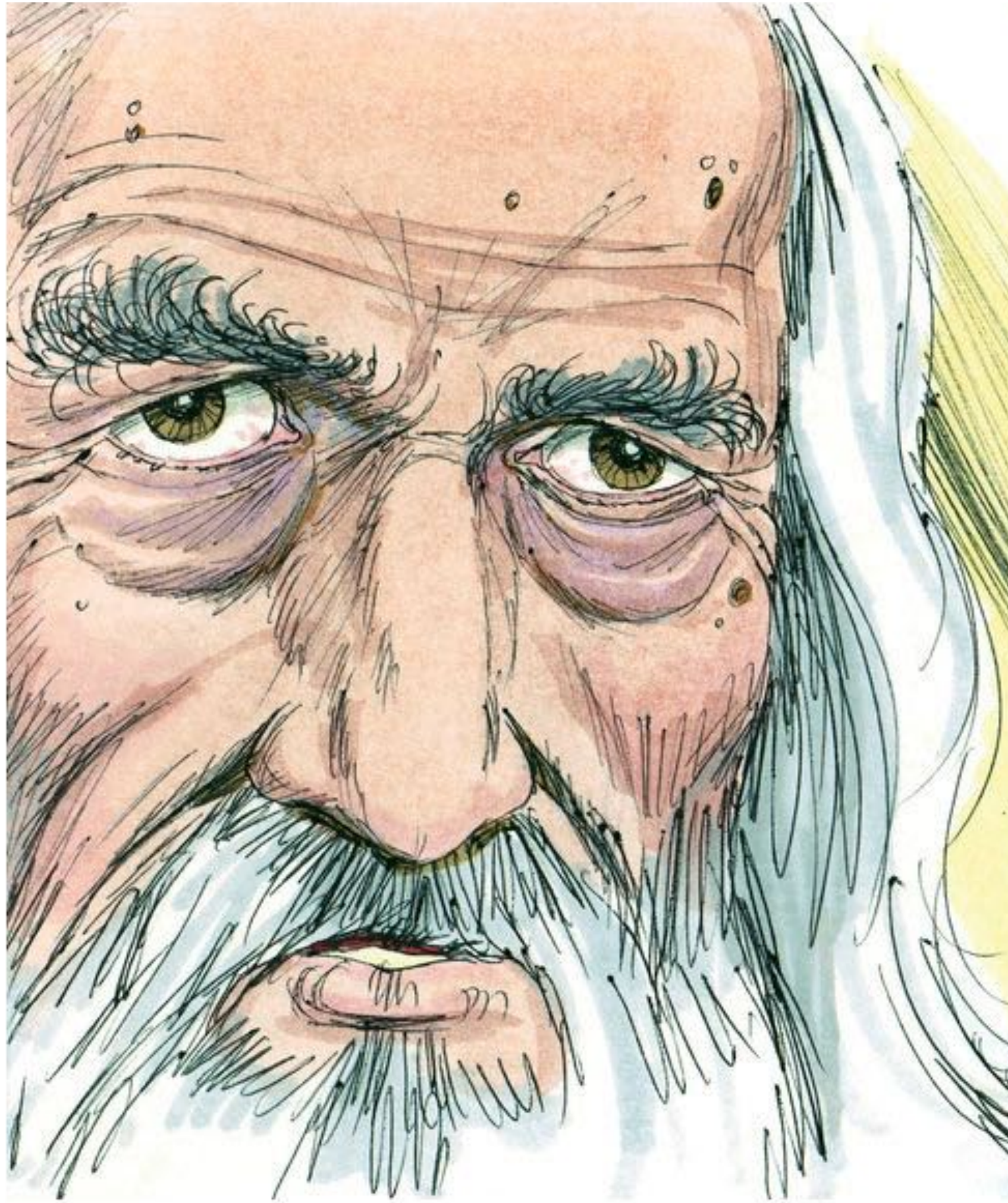
- I Mispa, slik at folket skal se at Gud står bak valget (10:18-19). Likevel ikke full støtte hos folket (10:27). En mer “politisk” utnevning av Gud.

3. Kap 11-12: Saul velges til konge pga sine ferdigheter

- I Gilgal, for å stadfeste kongsmakten (11:14), trolig fordi han nå hadde bredere støtte hos folket (11:15). En “religiøs” stadfestelse av folket.



Kap 12: Samuel slutter som dommer



- Dommerne blir offisielt “frikjent” ved Samuel.
- v. 14-15: Lydighet mot Moseloven er fortsatt det viktigste.
- v. 20-25: Tjen Gud av hele hjertet så går det bra. Samuel skal fungere som en profet etter dette (v. 23).
- Gud er nådig og forpliktet på sitt folk. Hans kjærlighet til dem tillater monarkiet.
- De må være trofaste mot Gud først, deretter kongen.

13,1: “Saul var sønn av (ett) år da han ble konge, og to år var han konge over Israel.”

	1.	2.
NO11/ERV	30	2
NB88/BGO/ ESV/KJV	1	2
NIV	30	42
NAS	40	32
ASV	40	2
NAB/NRS	-	...2
LXX	-	-

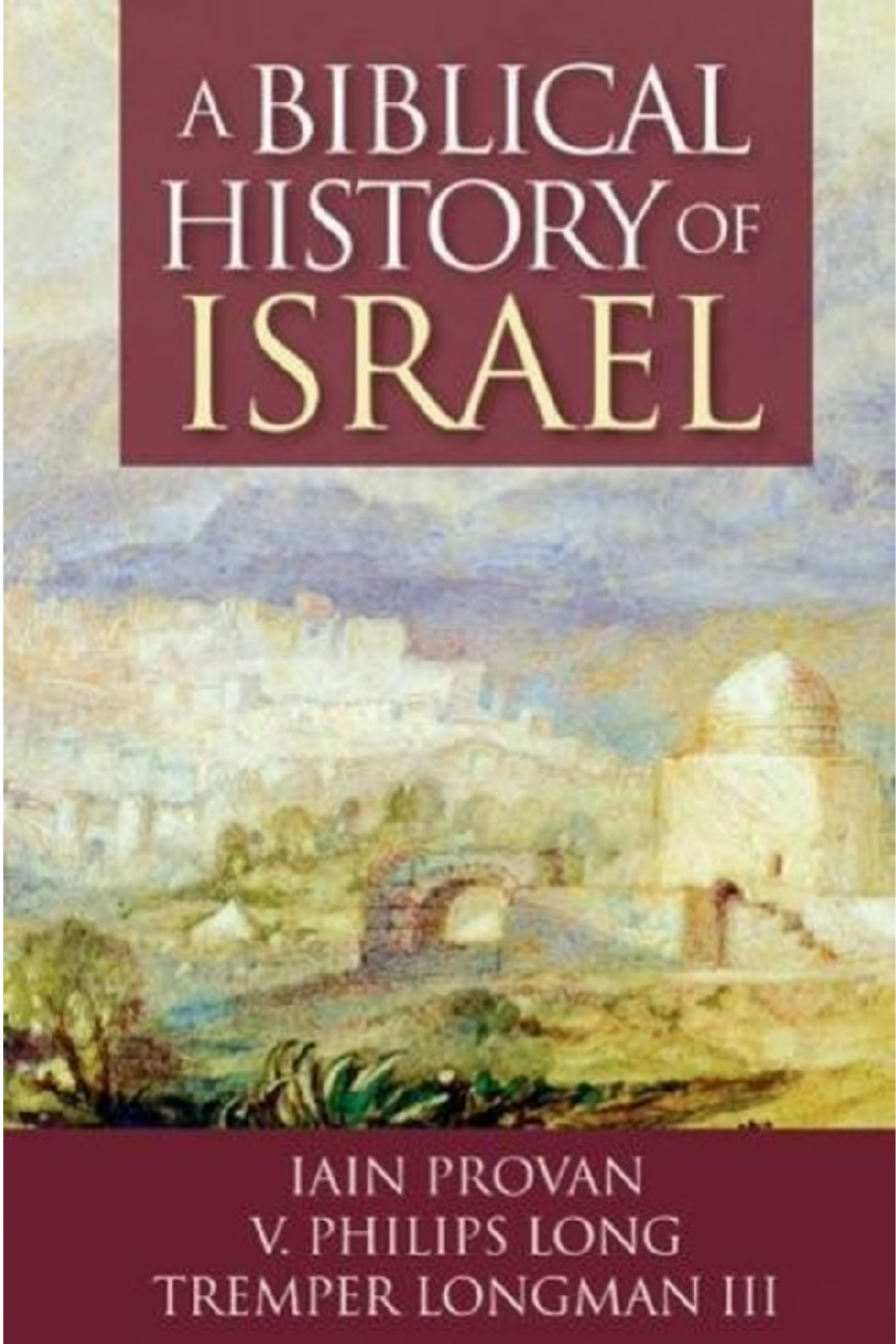
- Starter regjeringstiden i kap 10 eller kap 13?
- To greske manuskripter (LXX) har 30.
- Slutter regjeringstiden i kap 15 eller kap 31?
- Apg 13:21: “Gud ga dem Saul ... i 40 år.”
- Josefus har både 20 og 40 år.

Forslag:

Saul var “ett år gammel” fra salvingen (kap 10) til bekreftelsen som konge (kap 11), og deretter gikk det to år fra kap 11 til slutten av hans lovlige regjeringstid i kap 15, selv om han klamret seg til tronen i mange år etter det. Apg 13:21 refererer til hans faktiske regjeringstid fram til 1. Sam 31.

Saul var minst 40 da han begynte å regjere, Jonatan minst 20 og David ca 10. David ble konge da han var 30, da Saul døde, noe som gir 20 år til Sauls regjeringstid. (2. Sam 5:4-5, 2 Sam 2:10, 1 Sam 20:31, 1 Sam 14:49 og 1 Sam 31:2)

Provan, Long & Longman



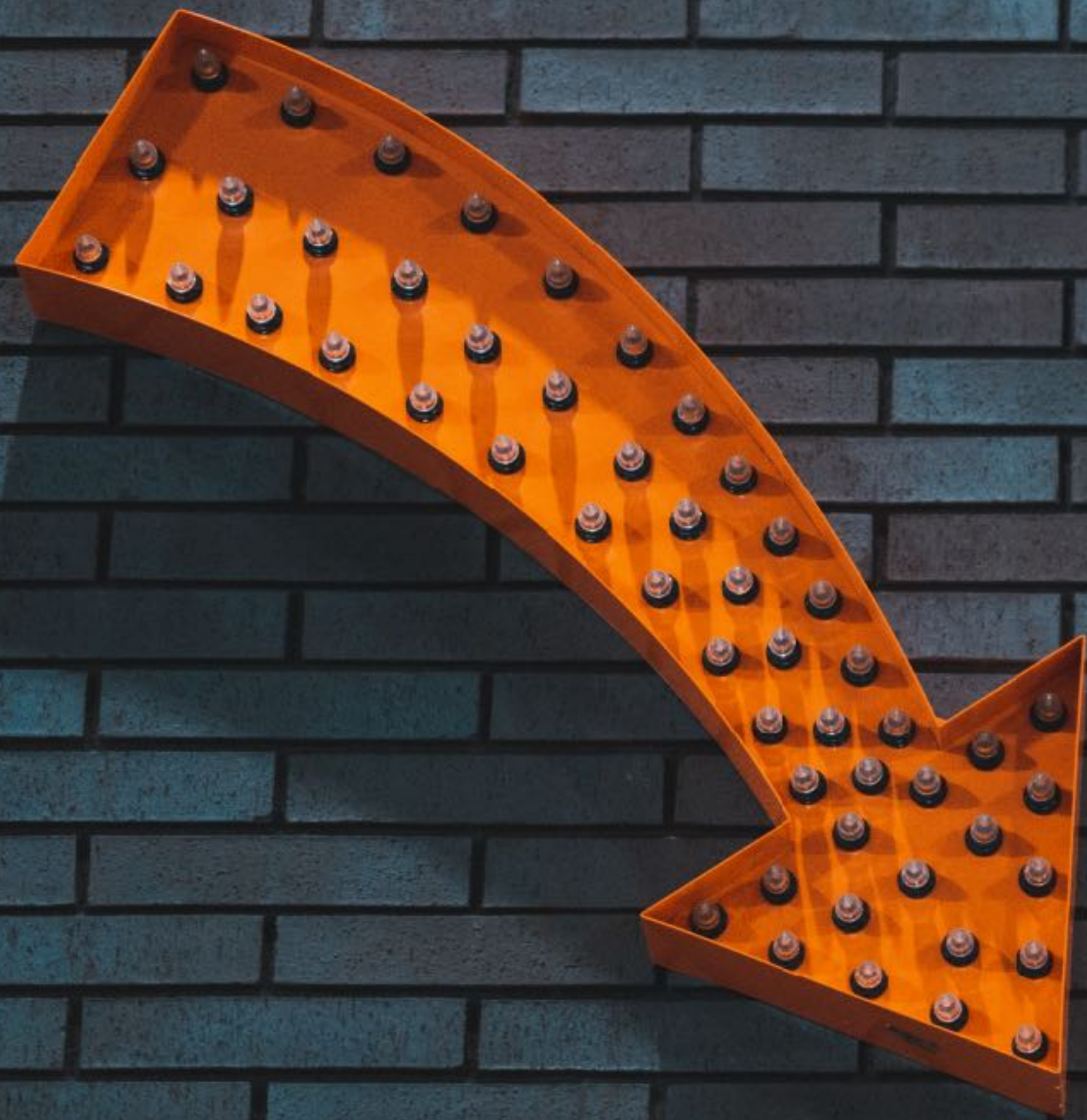
A BIBLICAL HISTORY OF ISRAEL

IAIN PROVAN
V. PHILIPS LONG
TREMPER LONGMAN III

Det forente riket

	Kitchen	Merrill	Provan, Long & Longman
Saul	1042-1010	1051-1011	1030-1010
David	1010-970	1011-971	1010-970
Salomo	970-931	971-931	970-930

Når går det galt for Saul?



Samuel sa til Saul: "Du har handlet uforstandig. Du har ikke holdt det budet som Herren din Gud ga deg. Hadde du gjort det, ville Herren ha stadfestet ditt kongedømme over Israel for alle tider. (1 Sam 13:13)

Men hvilket bud er dette?

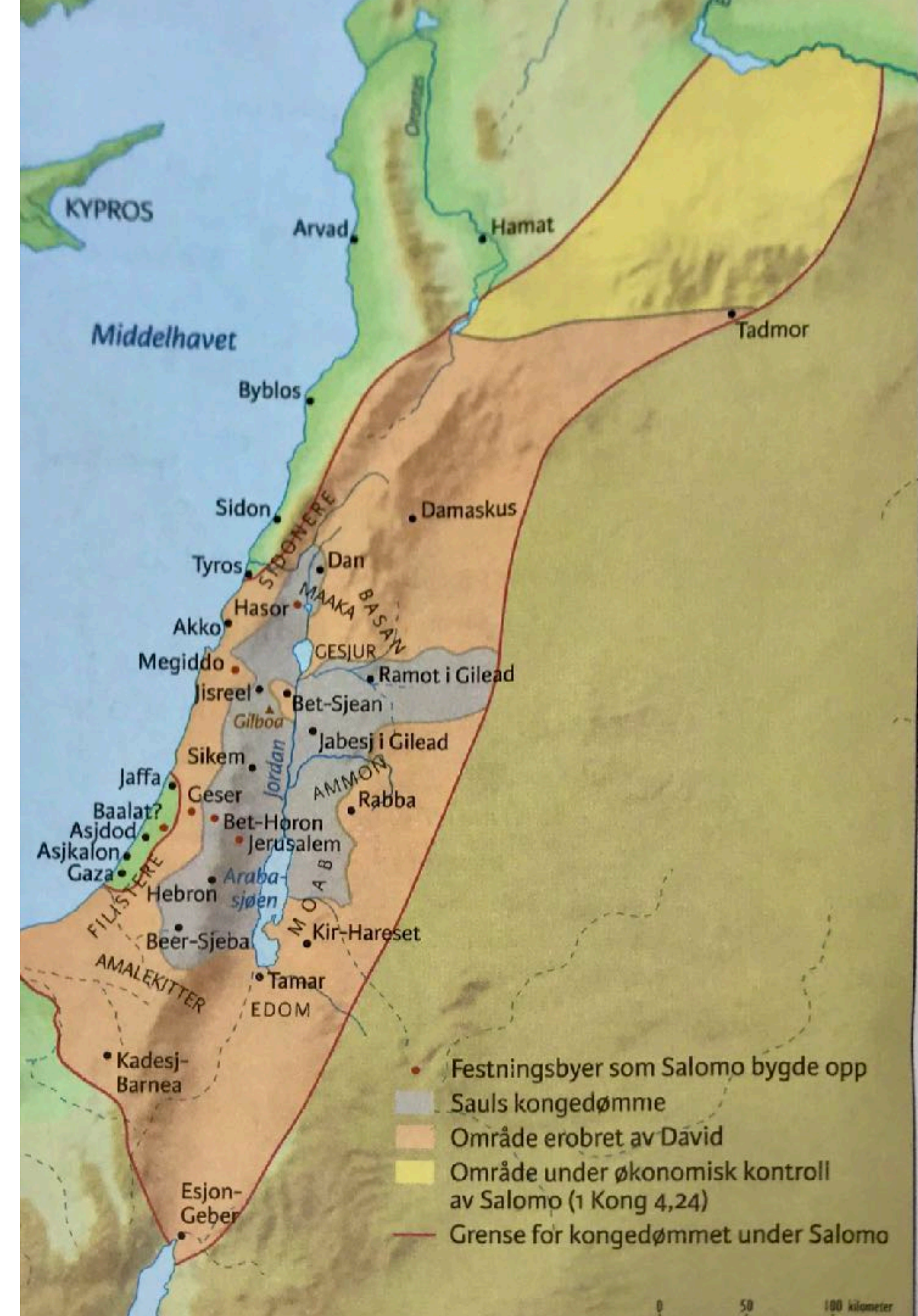
10:1 - Samuel tok en oljekrukke og helte oljen over Sauls hode. Han kysset ham og sa: «Nå har Herren salvet deg til fyrste over sin eiendom. ² Når du går fra meg i dag, skal du **møte to menn ved Rakels grav** i Selsah i Benjamin-landet. De skal si til deg: Eselhoppene som du dro ut for å lete etter, er kommet til rette. Din far tenker ikke lenger på dem, men han er redd for dere og sier: Hva skal jeg gjøre for sønnen min? ³ Når du går videre derfra og kommer til Tabor-eika, skal du **møte tre menn som er på vei opp til Betel** for å tilbe Gud. Den ene av dem bærer tre kje, den andre tre runde brød og den tredje en skinnsekk med vin. ⁴ De hilser på deg og gir deg to brød som du skal ta imot. ⁵ **Så kommer du til Guds Gibeaa, der filisterne har vaktpostene sine.** Når du kommer til byen, **treffer du på en flokk profeter** som kommer ned fra offerhaugen. Foran dem går det noen som slår på tromme og spiller på harpe, fløyte og lyre, og selv er de grepet av profetisk henrykkelse. ⁶ **Da kommer Herrens ånd over deg så du kommer i profetisk henrykkelse sammen med dem og blir et annet menneske.** ⁷ Når du ser disse tegnene, så **gjør det du makter! For Gud er med deg.** ⁸ **Gå foran meg ned til Gilgal.** Der vil jeg komme til deg og ofre brennoffer og fredsoffer. **Sju dager må du vente før jeg kommer** og sier deg hva du skal gjøre.»

1. Møte to menn ved Rakels grav i Selsah i Benjamin-landet. (10:2) **Skjer samme dag (10:9)**
2. Tabor-eika: Møte tre menn som er på vei opp til Betel for å tilbe Gud. (10:3) **(Skjer samme dag (10:9))**
3. Kommer til Guds Gibeon, der filisterne har vaktpostene sine. (10:5a) **Skjer i 10:10. Hint om vaktpostene.**
4. Når du kommer til byen, treffer du på en flokk profeter som kommer ned fra offerhaugen. (10:5b) **Skjer i 10:10**
5. Da kommer Herrens ånd over deg så du kommer i profetisk henrykkelse sammen med dem og blir et annet menneske. (10:6) **Skjer i 10:10-12**
6. Når du ser disse tegnene, så gjør det du makter! For Gud er med deg. (10:7) **= Angrip filisterne!
(Skjer i 13:3-4)**
7. Gå foran meg ned til Gilgal. Der vil jeg komme til deg og ofre brennoffer og fredsoffer. Sju dager må du vente før jeg kommer og sier deg hva du skal gjøre. (10:8) **Dette vil starte en krig. Dra da til Gilgal og vent på Samuel.
(Skjer i 13:5-7)**

Hvilket bud har Saul brutt? (13:13)

- Budet Saul bryter i 13,8 er det Samuel ga i 10,8: *“Gå foran meg ned til Gilgal. Der vil jeg komme til deg og ofre brennoffer og fredsoffer. Sju dager må du vente før jeg kommer og sier deg hva du skal gjøre.”*
- Samuel skulle utføre ofringene. Saul skulle vente.
- Han unnskylder seg og prøver å gi skylden til noen andre (13:11-12). Han tror ikke seieren avhenger av Gud selv, men av de rette ofringene.
- **Ved å utføre ofringene selv går Saul utover sitt mandat som konge. Han bryter med kongedømmets natur. Han ser ikke på Gud som den egentlige kongen, og at det er Gud som bestemmer spillereglene. (9:15-16, 10:1)**

14,47-48: Sauls suksess



Hvorfor mistet Saul kongedømmet? (kap 15)

- Saul skal utføre “Guds vredesdom over amalekittene” (28:18, 15:18, pga 15:2, 15:33, 5. Mos 25:17-19).
 - v. 3 en “krigsoverdrivelse” (pga 27:8, kap 30)
- Saul adlød ikke Gud. (v. 9 og 19)
- Saul viser igjen at han ikke hadde helt grep om hvordan han skulle forholde seg til Gud, og om Guds karakter. (v. 13, og 15)
- Han opphøyer seg selv (v. 12)
- Han unnskylder seg igjen og skylder på folket (v. 20-21)
- Han kaller Gud for “din Gud” (v. 21, 30).
- Det handlet aldri om ofringen. Gud vil heller ha lydighet (v. 11, 22-23)
- Saul har forkastet Guds ord fordi han ikke tok det 100% seriøst. Derfor har Gud forkastet Saul som konge. (v. 23 og 26)
- Saul innrømmer at han fryktet folket mer enn Gud. Egner seg derfor ikke som konge. (v. 24 og 30)
- Han mistet dynastiet i kap 13, nå blir tronen tatt fra ham selv. (v. 26)

Kan Gud angre eller ikke? (15:11, 29, 35)



- Samme ord (*naham*) alle tre gangene. Ordet kan beskrive:
 1. en emosjonell reaksjon av sorg eller medlidenhet (som i Dom 2:18)
 2. å forandre mening (som i 4. Mos 23:19)
- v. 11 og 35: Gud “var lei seg” for at han hadde gjort Saul til konge.
- v. 29: Saul prøver å få gjort om dommen, men Gud ombestemmer seg ikke etter at han har tatt en avgjørelse.
- Hadde Gud vært som et menneske, så kanskje Saul ville ha kunnet overtalt ham til å få en sjanse til.

1 Sam 1-8

Israel under Samuel

1 Sam 9-12

Sauls vei til tronen

1 Sam 13-15

Sauls regjeringstid

1 Sam 16 - 2 Sam 4

Davids vei til tronen

2 Sam 5-20

Davids regjeringstid

2 Sam 21-24

Episoder fra Davids regjeringstid

Don't be a Saul!

- ❖ Lydighet er vårt ansvar. Resultatet er Guds ansvar.
- ❖ Det handler ikke om ferdighetene dine, men om du er lydig.
- ❖ Hvis visjonen kom fra Gud, så ikke glem Gud.
- ❖ Ikke gjør selv det Gud skal gjøre. Ikke tro at alt er opp til deg.
- ❖ Ikke hold fast på det som egentlig ikke er ditt.

En glidende overgang til David
(1 Sam 16-31)

Kap 16



- ❖ Samuel salver David til konge.
- ❖ Herrens Ånd kommer over David og forlot Saul.
- ❖ David kommer til Sauls hoff.

1 Sam 17: Gjeteren David

3 ting å lære av denne historien (Peter J. Williams):

1. **Tenk på Guds ære (v. 26, 36, 45):** “La navnet ditt helliges.” David er villig til å slåss for dette. *Hva trenger vi å gjøre for Guds ære?*
2. **Stol på Guds åpenbaring:** David visste han kunne vinne fordi han skulle bli konge og ikke kunne dø. Han visste det var hans jobb å ta ledelsen når den manglet. Han baserte seg på Guds åpenbaring, ikke på en følelse. *Hva har Gud åpenbart for oss som vi skal gjøre?*
3. **Se ting med Guds øyne:** David så annerledes på Goliat enn det alle andre gjorde. Alle andre så på David og trodde ikke han ville klare det. Gud ser annerledes på folk enn det vi gjør (16:7). Vi blir imponert av VIPs. Vi rangerer mennesker. *Ikke se på andre med menneskelige øyne, men som Gud ser dem.*

David → Jesus:

- Ikke tilfeldig at David var gjeter, en som risikerte livet for lammene (v. 34-35).
- David er en god gjeter, men Jesus er enda bedre. Jesus døde for alle lammene. Han er Den gode gjeteren som gir livet sitt for dem (Joh 10:11).

1 Sam 17: Gjeteren David

Gode ledere tenker som en gjeter og som Den gode gjeteren.
De bryr seg om de små lammene.

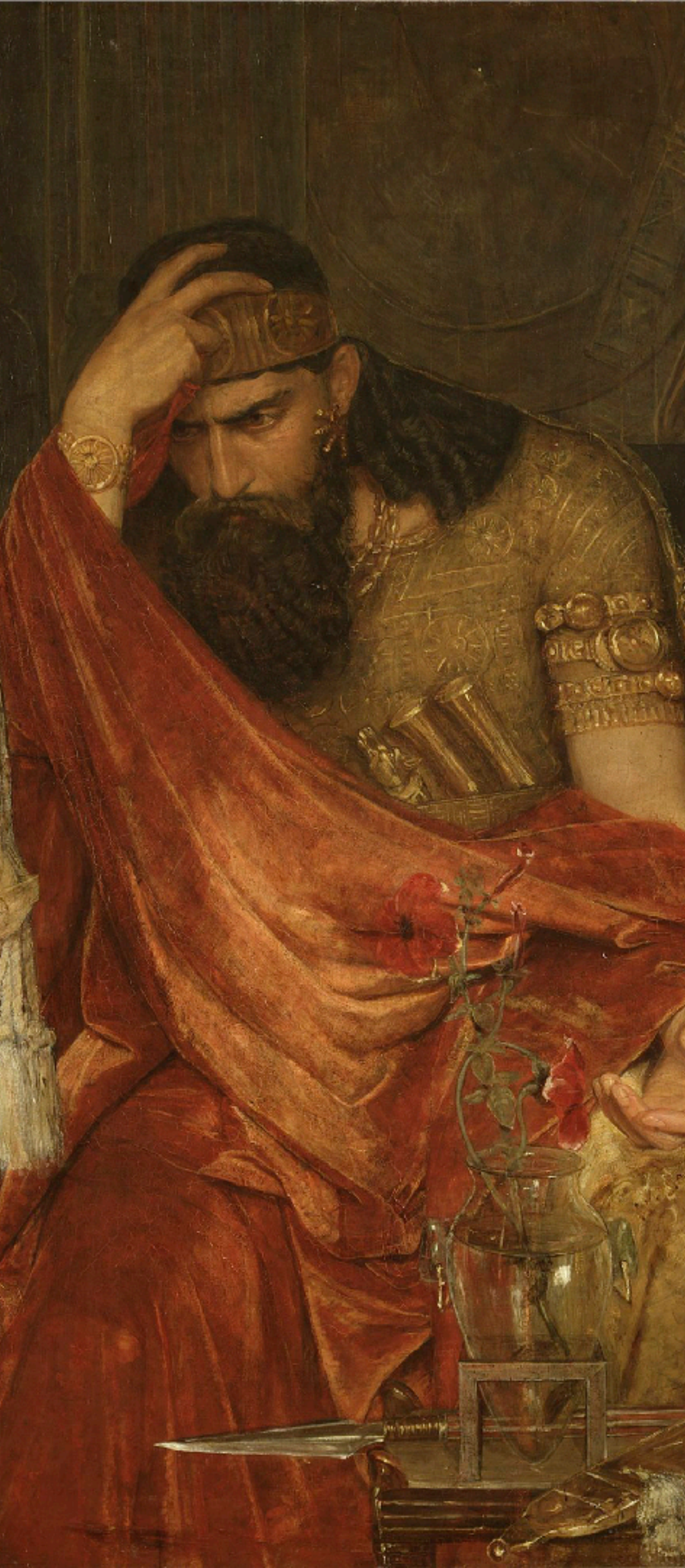
Første tegn på en dårlig/farlig leder: Mater seg selv i stedet for lammene (Esek 34). Bryr seg ikke om enkeltindividene.

1 Sam 17: Gjeteren David

Men: v. 25-27, 30. Er motivasjonen hans delt?



Kap 18: Saul skjønner tegninga



v. 8: Kvinnene synger om en som er “bedre enn” Saul (—> 15:28)

v. 9: Mistenker at David er den som skal erstatte ham.

v. 12: Blir redd (fordi Gud er med David)

v. 15: Enda reddere fordi det går godt for David (= Gud er med).

v. 29: Enda reddere når han ser at Gud er med David + at Mikal hadde ham kjær.

King Saul waiting for David to bring him
back 100 Philistine foreskins



“En ond ånd fra Herren”

- ❖ Trenger ikke bety en demon, men kan være en ånd fra Gud som hadde en “dårlig” (*ra'ah*) innflytelse på Saul. Vanlig tankegang i kulturene den gangen at noe guddommelig gjorde kongen skikket til å regjere. Sauls oppførsel ville bli oppfattet som at han ikke var skikket og bare bekrefte at han var avsatt.
- ❖ 16,14: Fører til at David kommer inn i Sauls hoff og blir Sauls våpenbærer (v. 21)
- ❖ 18,10: Saul prøver å drepe David → David kommer seg mirakuløst unna fordi Gud er med ham → Saul blir redd for David og sender ham fra seg → David blir satt til høvding over 1000 mann → militær suksess → populær blant hele folket.
- ❖ 19,9: Saul prøver å drepe David → David rømmer til slutt landet og blir fredløs i mange år. Trengte han å lære å stole på Gud og være tålmodig?
- ❖ ***Ser ut til å være Guds måte å få neste skritt i hans plan til å skje***

Noen momenter fra kap 20-23

- ❖ 20,31: Saul mener David er en trussel for både ham selv og Jonatan som arvtaker. Han går ikke med på at han har mistet tronen.
- ❖ 20,33: Saul prøver å drepe sin egen sønn?
- ❖ 21,1: Nob lå ved Oljeberget. En helligdom etter at tempelet i Sjilo var ødelagt. Kalles "Guds hus" i Mark 2:26. Hadde skuebrød, men paktkisten står fortsatt hos Abinadab i Kirjat-Jearim (7:1-2).
- ❖ 21,11: Filisterne vet hvem som egentlig er kongen, men Saul er den siste til å innrømme det.
- ❖ 22,8: Saul begynner å bli paranoid. Sier at det var Jonatan som fikk David til å bli Sauls fiende.
- ❖ 22,13: Sier at Ahimelek har sammensverget seg med David mot Saul.
- ❖ 22,17-18: Ser ut til å klikke... men dette var forutsagt i kap 2.
- ❖ 23,12: Gud vet også hva som **ville** ha skjedd
- ❖ 23,16: David henter nytt mot hos Gud. Er han frustrert?
- ❖ 23,17: Jonatan er helt med på at David skal bli den neste kongen, og ikke ham selv. Symbolsk handling for dette i 18:4.

David's historical psalms

Salme	1-2 Samuel
59	1 Sam 19:11
56	1 Sam 21:10
34	1 Sam 21:13
142	1 Sam 22:1
52	1 Sam 22:9
54	1 Sam 23:19
57	1 Sam 24:1
18	1 Sam 24:11-12
51	2 Sam 12:13-14
3	2 Sam 15:14-16
63	2 Sam 16:2

1. Sam 22 - 2. Sam 1

David må lære å stole på Gud og ikke ta saken i egne hender, mens han er på flukt i kanskje 10 år som salvet konge. Han måtte lære viktige poenger når ting ikke skjedde med én gang.

Kap 24-26: En “blodskyld-sandwich”

Vil David klare å komme seg til tronen uten å pådra seg blodskyld?

Kap 24: David sparer livet til Saul

Kap 25: David sparer livet til Nabal

Kap 26: David sparer livet til Saul

- ❖ Kap 25 har en funksjon mellom parallellhistoriene i kap 24 og kap 26.
- ❖ Alle tre gangene er det en teologisk grunn som gjør at David ikke tar liv.
- ❖ Maon og Karmel (25:2) gir assosiasjoner til Saul (23:24-25, 15:12).
- ❖ **Kap 26 bygger på kap 24. Det er en grunn til likhetene, så vi kan se karakterutviklingen hos David.**

Nabal = Saul

- ❖ Rike personer
- ❖ 3000 menn/sauer
- ❖ Nekter å anerkjenne David
- ❖ De er isolert fra sine nærmeste (22:8, 25:17, 19)
- ❖ De kaller David “Isai-sønnen”
- ❖ *Nabal*=dåre, og Saul sier han har vært “uklok” (26:21)

Robert P. Gordon:
“David’s Rise and Saul’s Demise: Narrative Analogy in 1 Samuel 24-26”

David's lærdom

Kap 24	Kap 25	Kap 26
Blir pushet til å drepe Saul, skjærer av en flik av kappen, angrer veldig etterpå.	David har tenkt å drepe Nabal men stoppes av Abigajil. David ser hva det hadde ført til og er glad. Gud tar livet av Nabal.	David vet på forhånd at han ikke vil drepe Saul.
Virker litt usikker på hva som er rett å gjøre.	Lærer hva som skjer hvis han overlater det til Gud	Sikker på at Gud vil ta seg av Saul.



Man kan lære viktige ting i “ørkenperioder”, når man kanskje er frustrert og ikke skjønner hva Gud holder på med. David lærte å være tålmodig og stole på Gud, og ikke ta Guds sak i egne hender. Kanskje Gud måtte ydmyke ham før han ble konge, så han ikke fikk for høye tanker om seg selv. Han lærte å følge Gud og ikke heve seg selv over ham. Derfor ble han Israels beste konge.

Har du noen lignende erfaringer?

Krig mot filisterne (1 Sam 28-31)

Samuel fra de døde? (kap 28)



- I oldtiden mente man å kunne fremkalle de dødes ånder ved hjelp av spesielle “åndegroper” på bestemte steder.
- Man mente disse var magiske portaler hvor åndene kunne gå mellom de levende og de dødes verdener.

Samuel fra de døde? (kap 28)



- *Han sender ned til dødsriket, og han fører opp igjen. (1 Sam. 2:6)*
- *Hun skriker til når hun ser Samuel. Noe uvanlig skjer denne gangen? Hun skjønner i alle fall at det er Saul.*
- *“Opp av jorden” (v. 13) og “forstyrret meg og hentet meg opp” (v. 15): Fra graven (sheol).*
- *Virker som det faktisk er Samuel. Han snakker akkurat slik Samuel gjorde, bruker navnet *Jahve* og kommer med en sann profeti om framtiden.*
- *1 Krøn 10,13-14: Slik døde Saul fordi han hadde vært troløs mot Herren og ikke holdt Herrens ord. Han hadde også rådspurt gjenferd, men ikke søkt råd hos Herren. Derfor lot Herren ham dø og lot kongedømmet gå over til David, Isais sønn.*

Kap 28-30: Saul og David i krise



- 28:4, 29:1 og 29:11 viser at kap 28 og 29 ikke er kronologiske.
- David kommer til Siklag (30:1) ca. samtidig som filisterne kommer til Jisreel/Sjunem (28:4, 29:11). Saul blir da redd og drar til Endor (kap 28).
- **David's krise (kap 30) skjer ca. samtidig med Sauls krise (kap 28). Hvordan reagerer de i en dyp krise - samtidig?**

	Saul (kap 28)	David (kap 30)
Krise	Redd når han ser filisternes hær. ("Hjertet hans skalv")	Sliten, fortvilet, truet med å bli steinet.
Løsning	Søkte råd hos Gud, deretter råd hos en spåkvinne/Samuel.	Søker styrke hos Gud, kanskje før han søkte råd hos Gud.
Amalekittene	Samuel nevner at Saul mistet tronen pga dem.	David fullfører Guds dom over dem.
Relasjon med Gud?	Nei. Søkte svar men ingen relasjon. Ikke i stand til å finne ut Guds vilje lenger.	Ja. Relasjonen ser ut til å komme før svaret. Søker stadig råd hos Gud utover.

David —> Jesus



1. David er sliten, fortvilet og truet med å steines

2. David søker styrke hos Gud

3. David søker relasjon med Gud

1. Jesus kom i dødsangst...så svetten falt som bloddråper ned på jorden. (Luk 22:44)

2. Jesus ba inntrengende (Luk 22:44)

3. Jesus gjør denne relasjonen mulig for alle

Hvor går du når livet er tungt?

1. Til TV'n? Til senga? Til trening? På shopping? Eller blir du bare likegyldig?
 2. Er troen en "krykke" (som for Saul) og du ber bare når du trenger hjelp? Eller har du en relasjon med Gud (som David) og går til Gud i alle situasjoner, men ikke først og fremst for å få svar?
 3. Hva gjør du når du ikke er i humør til be?
- David hadde hele livet prioritert sin relasjon med Gud. "En mann etter Guds hjerte" vil søke en relasjon med Guds hjerte.
 - Vi ser David gjøre dette i mange personlige salmer som handler om å søke styrke hos Gud. Kanskje han ba noe lignende Sal 25:1 og 16, eller 142:2-4a?
 - *Be uavbrutt (1 Tess 5:17)*
 - *Legg alt dere har på hjertet, fram for Gud. (Fil 4:6)*
 - *Alt makter jeg i ham som gjør meg sterk. (Fil 4:13)*
 - *For Gud har sagt: Jeg svikter deg ikke og forlater deg ikke. Derfor kan vi tillitsfullt si: Herren er min hjelper, jeg frykter ikke. (Heb. 13:5-6a)*

Israel under David (2 Sam)

1 Sam 1-8

Israel under Samuel

1 Sam 9-12

Sauls vei til tronen

1 Sam 13-15

Sauls regjeringstid

1 Sam 16 - 2 Sam 4

Davids vei til tronen

2 Sam 5-20

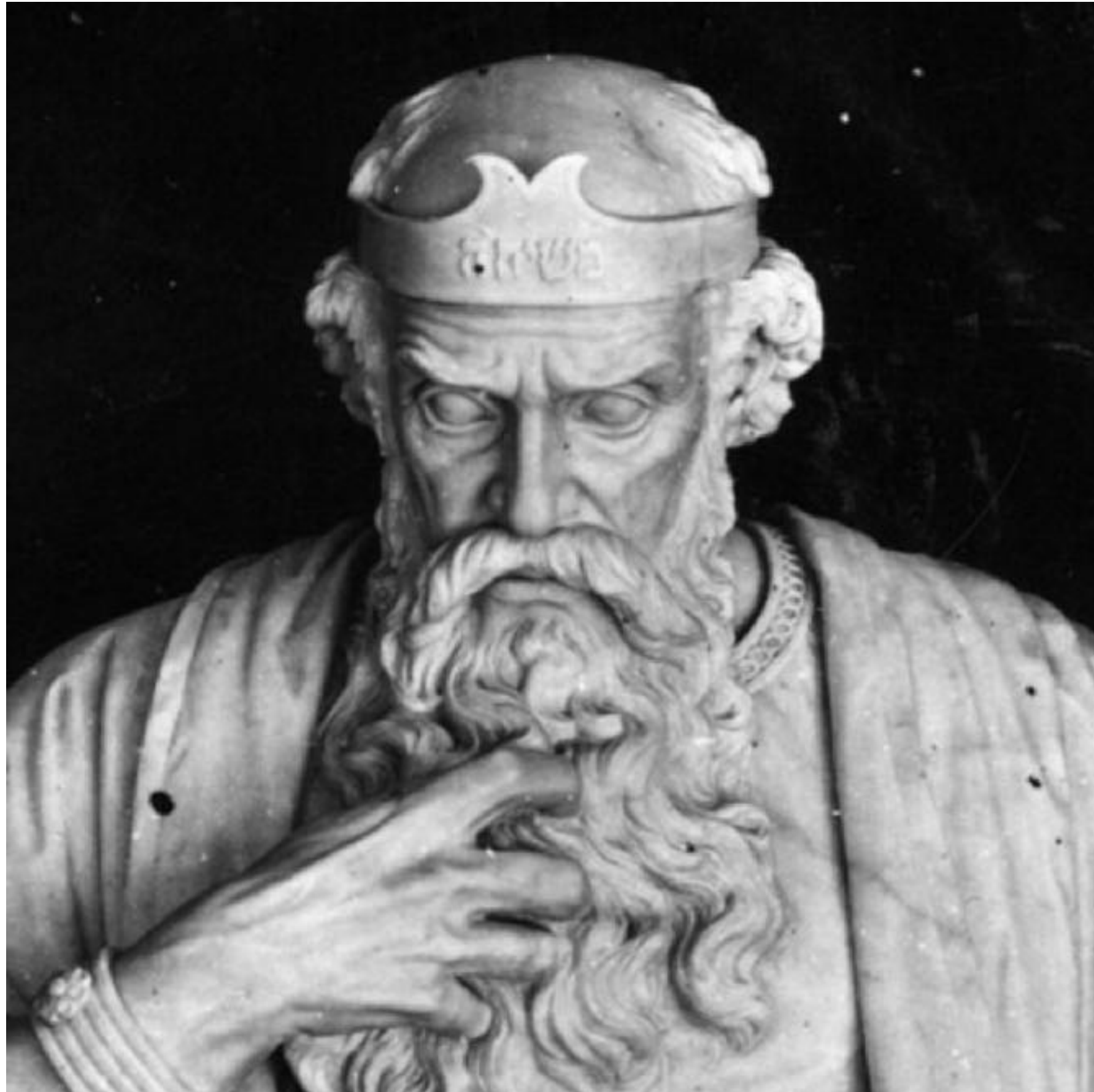
Davids regjeringstid

2 Sam 21-24

Episoder fra Davids regjeringstid

1 Sam 1-8	Israel under Samuel
1 Sam 9-12	Sauls vei til tronen
1 Sam 13-15	Sauls regjeringstid
1 Sam 16-21	David i Israel
1 Sam 22 - 2 Sam 1	David som fredløs i ørkenen
2 Sam 2-4	David som konge over Juda
2 Sam 5-10	David som konge over hele Israel
2 Sam 11-12	David og Batseba
2 Sam 13-18	Absaloms opprør / David i ørkenen
2 Sam 19-20	David tilbake i Jerusalem
2 Sam 21-24	Episoder fra Davids regjeringstid

En oppsummering av Saul



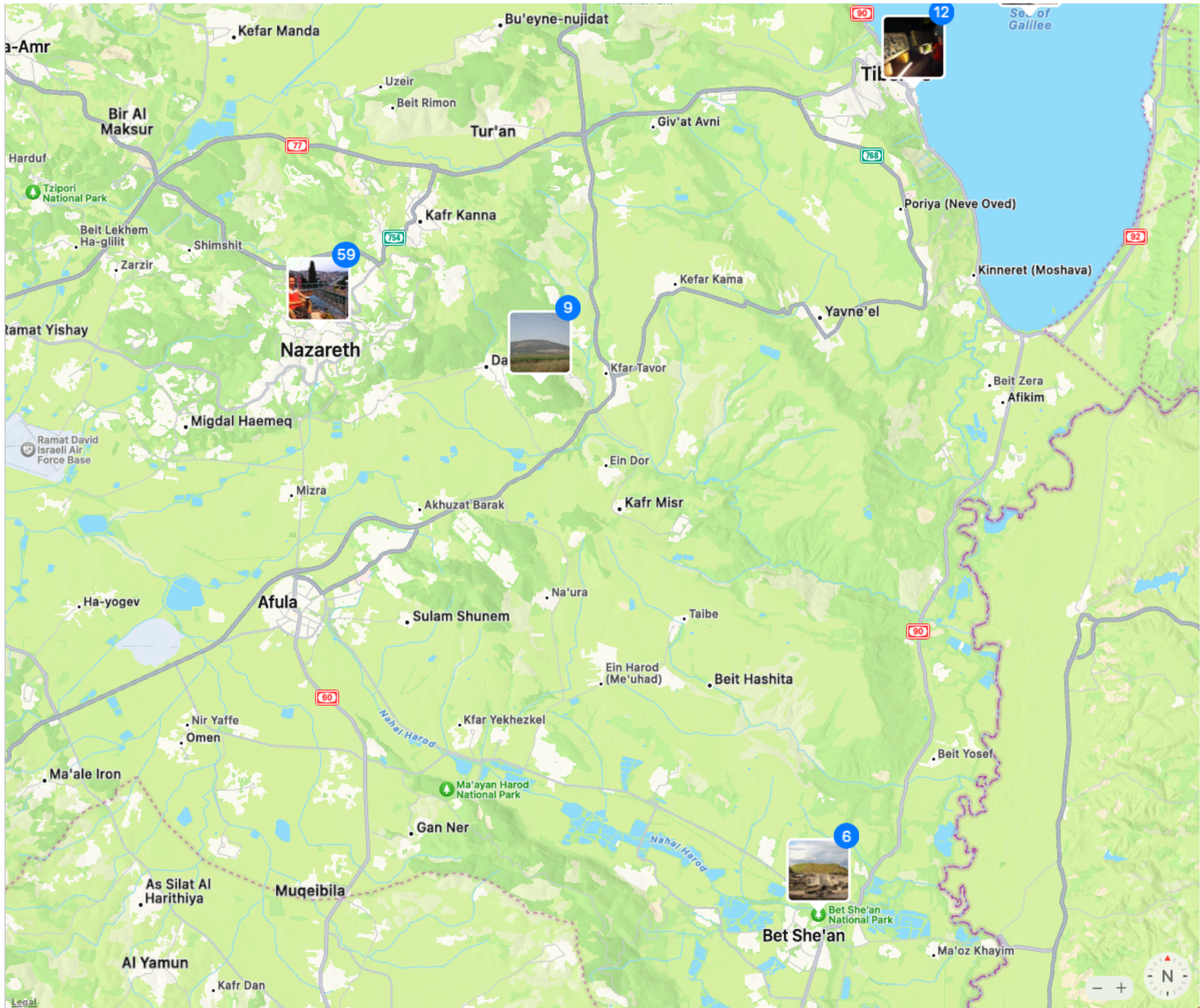
- 1 Krøn 10:13-14 oppsummerer Sauls liv som “..troløs mot Herren og holdt ikke Herrens ord. Han hadde også rådspurt gjenferd, men ikke søkt råd hos Herren.”
- Han forstod aldri det israelittiske kongedømmets natur og neglisjerte både Gud og Guds profet. Han aksepterte aldri at Gud var den virkelige kongen. Senere konger burde ikke være som Saul.
- Filisterne kontrollerte et større område på slutten av hans regjeringstid enn på begynnelsen (31:7). Han hadde ikke gjort oppgaven sin som konge (9:16). Han dør også i en krig mot filisterne.
- Det er lett å synes synd på Saul. Men vi må stole på forfatteren som vet best og som ikke har tatt med alle detaljene.

Hvordan døde Saul?

- 1 Sam 31,4-6: Tok sitt eget liv
- 2 Sam 1,8-10: Av en amalekitt
- 2 Sam 21,12: Av filisterne
- 1 Krøn 10,13-14: Av Gud

Saul tok sitt eget liv. Siden det skjedde i en krig mot filisterne, kan de sies å ha drept ham, men til syvende og sist var det Gud som stod bak. Amalekittens historie kan utfylle forrige kapittel, men mest sannsynlig løgn fordi han tror David vil belønne ham for det (4:10).





2. Sam 2-4

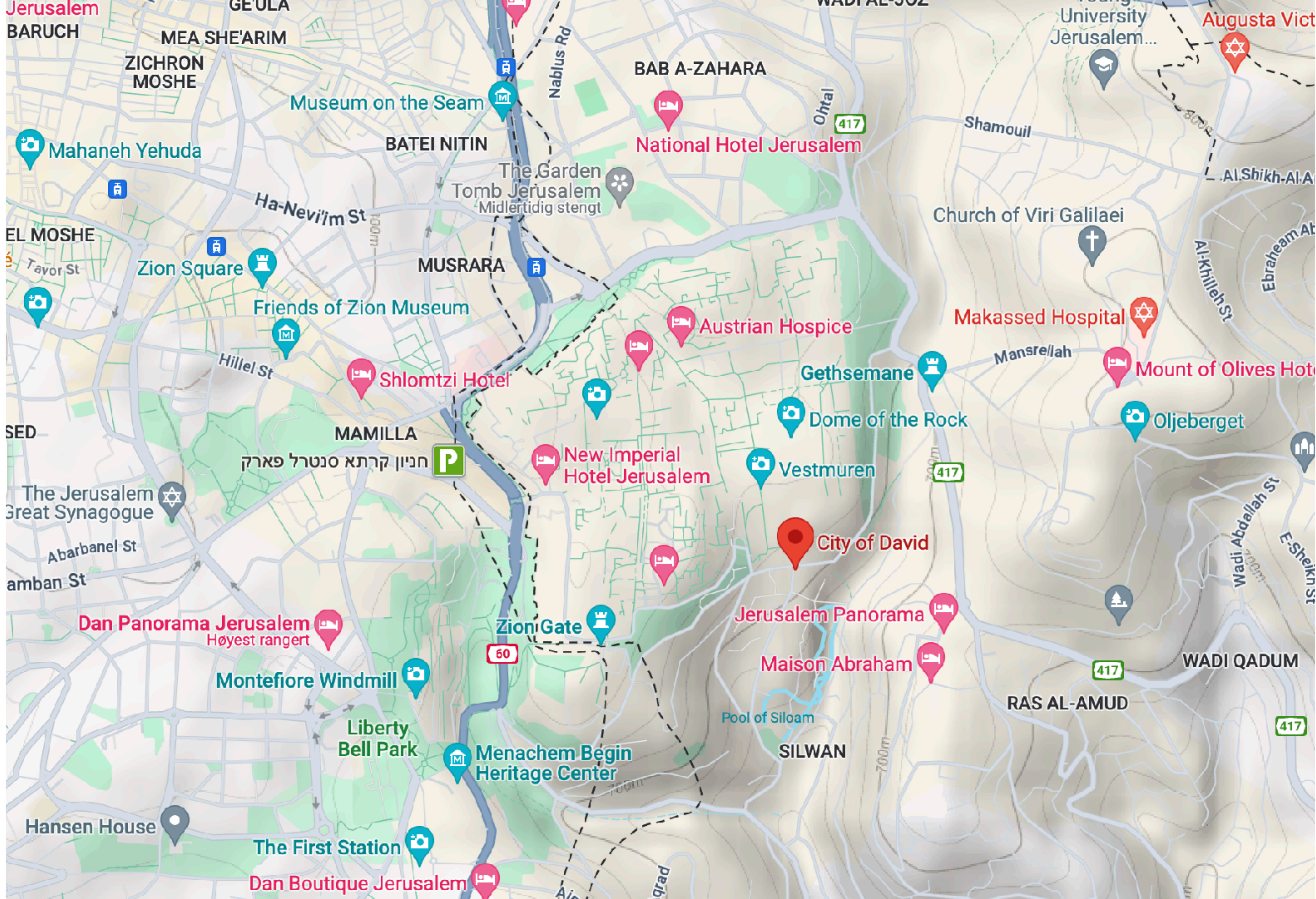


- Kap 2: David spør Gud om råd og nærmer seg forsiktig tronen. Folket i Juda kommer og salver ham til konge over Juda, med sete i Hebron. Abner gjør Sauls sønn Isjbosjet til konge i nord. Langvarig krig, men David blir stadig sterkere (3:1).
- Kap 3: Abner samler resten av landet under David. Abner blir drept, og David (og forfatteren) gjør det tydelig at han ikke hadde noe med det å gjøre. David har nå 7 koner og 6 sønner.
- Kap 4: Noe lignende som i kap 1. Baana og Rekab tror de skal få belønning for å ha drept Sauls sønn Isjbosjet, men David tar livet av dem for å ha drept en uskyldig mann.



Kap 5: David blir konge over hele Israel og erobrer Jerusalem

- *David slo seg ned i borgen og kalte den Davidsbyen. (5:9)*
- *Enda flere koner (5:13)*





Kap 6: Paktkisten hentes til Jerusalem

1. Jerusalem som ny hovedstad (5:6-9)
2. Et kongelig palass (5:11)
3. Filisterne overvinnes (5:17-25)
4. Paktkisten hentes (kap 6)

Siste ledd i å etablere et nytt og nødvendig sentrum for det nye kongeriket

David trengte også en oppstrammer (v. 8-9), slik som folket i 1. Sam 6:20.



David danser foran Gud i en lindrakt (v. 14), Mikal kaller dette “naken” (v. 20) og mener han har mistet ære blant folket (v. 16, 20). David sier han danset for Gud og bryr seg ikke om egen ære (v. 21-22) —> Jesus (Fil 2:8-9) —> oss (Luk 6:22-23, Apg 5:41, Fil 2:5, 1 Pet 4:13-16)

2. Sam 7

2 Sam 7:1: “Herren hadde gitt ham fred for alle fiendene rundt omkring.”

5. Mos 12,9-11: *Ennå er dere ikke kommet fram til hvilen, til den eiendom som Herren din Gud vil gi deg. Nå skal dere gå over Jordan og bosette dere i det landet som Herren deres Gud vil gi dere til eiendom. Han skal la dere finne hvile og få **fred for alle fiender omkring**, slik at dere bor trygt. Da skal dere komme med alt det jeg pålegger dere, til det stedet som Herren deres Gud velger ut, og der han lar sitt navn bo: brennofrene og slaktofrene deres, tienden og gavene dere bærer fram, og alle de offer som dere selv har gitt Herren løfte om.*

Kongen bodde nå i [huset](#) sitt, og Herren hadde gitt ham fred for alle fiendene rundt omkring. ² En dag sa kongen til profeten Natan: «Se, her bor jeg i et [hus](#) av sedertre, mens Guds paktkiste står i et telt.» ³ Natan svarte kongen: «Gjør alt som ligger deg på hjertet, for Herren er med deg!» ⁴ Samme natt kom Herrens ord til Natan: ⁵ Gå og si til min tjener David: Så sier Herren: Skulle [du](#) bygge et [hus](#) for [meg](#) til å bo i? ⁶ Jeg har da ikke bodd i noe [hus](#) helt fra den tid jeg førte israelittene opp fra Egypt og fram til denne dag. Jeg har vandret omkring med et telt som bolig. ⁷ Jeg vandret omkring med israelittene og høvdingene over Israels stammer, som jeg satte til å vokte mitt folk Israel. Sa jeg noen gang til noen av dem: «Hvorfor har ikke dere bygd et [hus](#) av sedertre for meg?» ⁸ Nå skal du si til min tjener David: Så sier Herren over hærskaene: Jeg hentet deg fra beitemarken der du fulgte saueflokkene, og satte deg til fyrste over mitt folk Israel. ⁹ Jeg var med deg overalt hvor du gikk, og utryddet alle dine fiender for deg. Jeg har gjort navnet ditt stort, som navnet til de største på jorden. ¹⁰ Jeg vil gjøre i stand et bosted for mitt folk Israel og plante det der. De skal få bo der og aldri bli uroet mer. Ugjerningsmenn skal ikke lenger plage dem som i gamle dager, ¹¹ som det var på den tiden jeg satte dommere over mitt folk Israel og ga deg fred for alle fiendene dine. Nå kunngjør Herren at han vil bygge et [hus](#) for deg. ¹² Når dine dager er til ende og du hviler hos dine fedre, vil jeg reise opp din etterkommer, en av ditt eget kjøtt og blod, til å etterfølge deg. Jeg vil grunnfeste kongedømmet hans. ¹³ Han skal bygge et [hus](#) for mitt navn, og jeg vil trygge hans kongetrone til [evig tid](#). ¹⁴ Jeg vil være far for ham, og han skal være sønn for meg. Når han gjør noe som er ondt, vil jeg straffe ham med stakk og slag fra mennesker. ¹⁵ Men min godhet vil jeg ikke ta fra ham, slik som jeg tok den fra Saul da jeg lot ham vike for deg. ¹⁶ Ditt [hus](#) og ditt kongedømme skal stå fast til [evig tid](#) for mitt ansikt, og din trone skal stå støtt til [evig tid](#).

2. Sam 7

Gud sier at Davids slekt skal ha kongedømmet for alltid.

Messias: Skal være en etterkommer av David.

Tidløs sannhet: Guds nåde er overveldende. Når vi tenker å gjøre noe for Gud, kommer han oss i forkjøpet og gjør mye større ting for oss. Vi hadde ingen sjanse til å komme til ham, men han kommer til oss i stedet og frelser oss da vi var “døde på grunn av våre misgjerninger” (Ef 2:5).

Israel under Saul og David

1000-tallet f.Kr.



David's suksess (1. Sam 18 - 2. Sam 10)

Peter J. Williams

Gud gir David et stort kongerike

- Han forfremmes raskt (1 Sam 18:1-5)
- Han reddes stadig fra Saul (1 Sam 18-26)
- Rivalene fjernes (1 Sam 31 – 2 Sam 5)
- Kongedømmet opprettes (2 Sam 6–10)

Tidløs sannhet (selv om du ikke er David):

Suksess i Guds rike kommer av Guds nåde og fordi Gud vil det. (1 Kor 3:5-7)

Ikke gi deg selv æren for suksessen din.



David's suksess (1. Sam 18 - 2. Sam 10)

Peter J. Williams

Gud gir David et stort kongerike, selv om:

A. David er et vanlig menneske

- "Hvem er vel jeg i Israel, og hva er vel min slekt og min fars familie, siden jeg skal bli kongens svigersønn?" (1 Sam 18:18)
- "Hvem er vel jeg, Herre Gud, og hva er mitt hus, siden du har ført meg så langt?" (2 Sam 7:18)

Tidløs sannhet (selv om du ikke er David):

Når Gud velger å bruke oss, er det fordi vi er vanlige mennesker. Ikke fordi vi er bedre enn andre, men kanskje fordi vi er mindre, slik Israel var mindre enn alle andre folk (5. Mos 7:7).

Kanskje han velger å bruke oss nettopp på grunn av våre svakheter. (2 Kor 12:9)

Ikke glem hvor du begynte.

David's suksess (1. Sam 18 - 2. Sam 10)

Peter J. Williams

Gud gir David et stort kongerike, selv om:

B. David har motstandere

- Militært: Saul (1 Sam 31), Abner (2 Sam 3), Isjbosjet (2 Sam 2-4), Hadadeser (2 Sam 8)
- Taktikere: En amalekitt (2 Sam 1), Joab (2 Sam 3), Baana & Rekab (2 Sam 4)
- Spottere: Nabal (1 Sam 25), Mikal (2 Sam 6), Hanun (2 Sam 10)

Tidløs sannhet (selv om du ikke er David):

Ikke vær redd for motstand. Motstand (innenfra eller utenfra) er ikke et tegn på at du gjør noe galt. Jesus hadde mange motstandere. David hadde alltid motstandere, men Gud lot hans rike vokse til tross for dette.

David's suksess (1. Sam 18 - 2. Sam 10)

Peter J. Williams

Gud gir David et stort kongerike, selv om:

C. David vil ikke angripe Herrens salvede

- Sandwichen i kap 24-26
- David vet at hvis Saul ble salvet av Gud, kan han ikke røre ham.

Tidløs sannhet (selv om du ikke er David):

Vår jobb er ikke suksess, men å være trofaste og lydige.

Ikke prøv å bringe Guds rike på din måte.

Vent på Gud.

David's suksess (1. Sam 18 - 2. Sam 10)

Peter J. Williams

Gud gir David et stort kongerike, selv om: *Tidløs sannhet (selv om du ikke er David):*

D. David vakler

- 1 Sam 27,1-2: Etter å ha blitt reddet gang på gang fra Saul (sist i kap 26), tror han likevel at Saul en dag vil lykkes med å drepe ham. Han går derfor over til filisterne, til hovedfienden som det var kongens oppgave å bekjempe (9:16).
- Reddes av Guds nåde og slipper å kjempe *imot* sitt eget folk. (29:6-10)
- Ikke finn trygghet i kompromisser.
- Det at Gud velsigner det vi gjør i hans rike, betyr ikke nødvendigvis at vi gjør det rette. (Matt 7:22-23) Han synes aldri synd er greit, selv om tjenesten din ikke tar skade av det.
- Ikke tenk at når ting går bra, er det fordi vi gjør ting rett. Det går bra pga Guds nåde og til tross for våre handlinger.

Husk:

- Gi Gud æren for suksessen din
- Husk hvor du begynte
- Vær forberedt på motstand
- La Gud bringe sitt rike på sin måte
- Ikke finn trygghet i kompromisser
- Selv om ting går bra, er det ikke sikkert vi gjør ting rett.

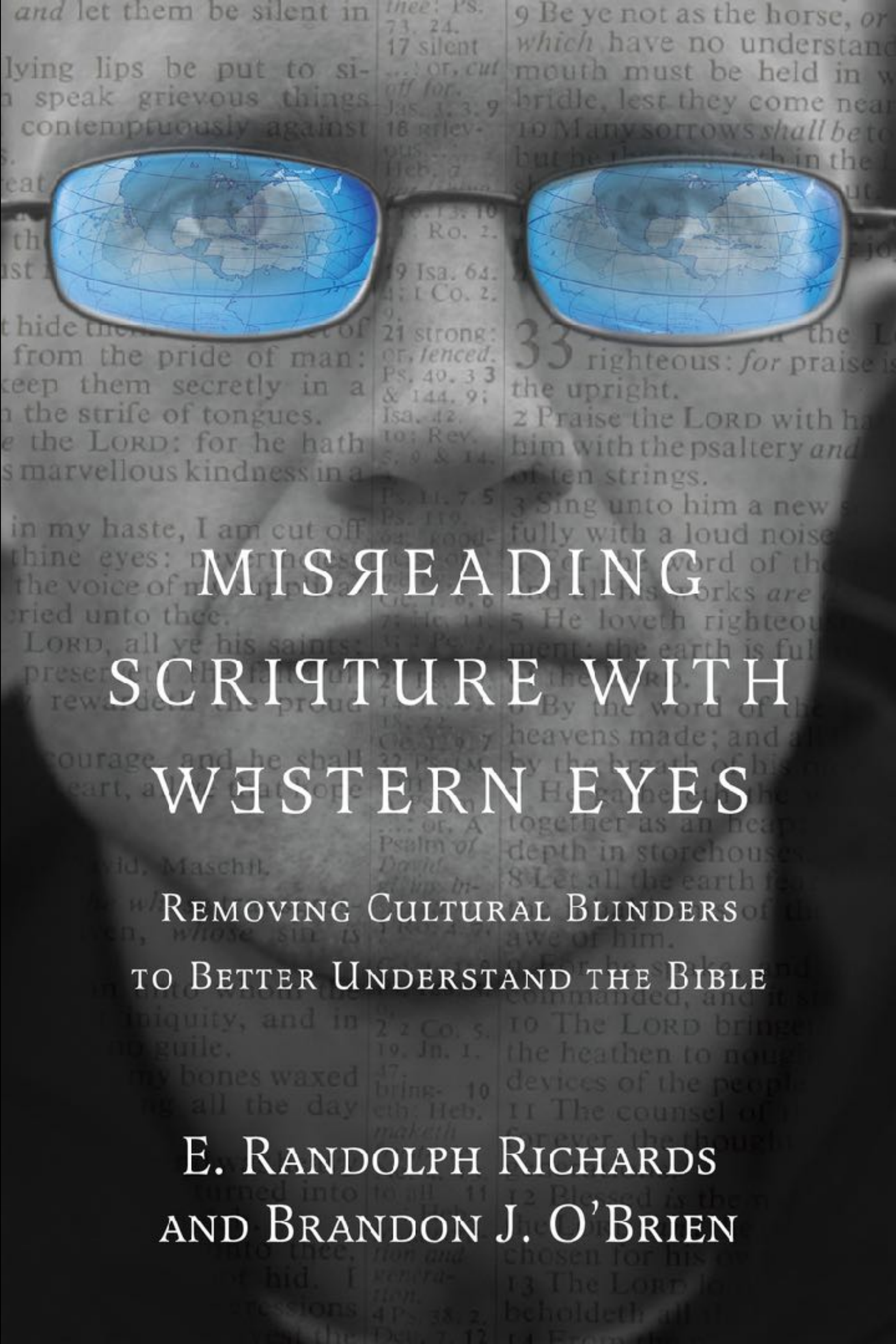
David's kongedømme vakler
(2 Sam 11-20)

1 Sam 1-8	Israel under Samuel
1 Sam 9-12	Sauls vei til tronen
1 Sam 13-15	Sauls regjeringstid
1 Sam 16-21	David i Israel
1 Sam 22 - 2 Sam 1	David som fredløs i ørkenen
2 Sam 2-4	David som konge over Juda
2 Sam 5-10	David som konge over hele Israel
2 Sam 11-12	David og Batseba
2 Sam 13-18	Absaloms opprør / David i ørkenen
2 Sam 19-20	David tilbake i Jerusalem
2 Sam 21-24	Episoder fra Davids regjeringstid

2 Sam 11: Det tragiske vendepunktet



- v. 1: Året etter, på den tiden kongene pleier å dra i krig, **sendte** David av sted Joab og mennene hans, **hele Israels hær**. De **herjet** blant ammonittene og **beleiret** Rabba. Selv **satt** David hjemme i Jerusalem.
- Gjentatt ord i kap 11: “sendte”
- Verbene fra 1 Mos 3,6: han **så** — hun var et meget **godt** syn —han **tok**.



- Ære/skam-språk i hele fortellingen.
- v. 1: David oppfører seg ikke hederlig som konge.
- v. 2: Batseba badet med lys i mørket, synlig på et tak som hun visste kunne sees fra kongens tak. *Trodde hun at han var ute i krigen, eller visste hun at han var hjemme?*
- v. 3: Tjeneren svarer med et spørsmål (BGO), så David kunne evt. si “det stemmer”, og begge ha æren i behold.
- Vi i Vesten har en skyld/uskyld-kultur. Men David ser ikke ut til å ha dårlig samvittighet, han prøver å beholde sin ære.

MISREADING SCRIPTURE WITH WESTERN EYES

REMOVING CULTURAL BLINDERS
TO BETTER UNDERSTAND THE BIBLE

E. RANDOLPH RICHARDS
AND BRANDON J. O'BRIEN

David's plan A

- v. 8-9: *Så sa han til ham: «Gå nå hjem og vask føttene dine!» Og da Uria gikk ut fra kongeborgen, ble det sendt en gave fra kongen etter ham. Men Uria la seg i porten til kongeborgen sammen med alle kongens tjenere. Han gikk ikke hjem.*
- Gaven er en bestikkelse for at Uria skal la David slippe unna med det.
 - a) Uria er intetanende
 - b) Eller han vil føre skam over David ved å påpeke at:
 - 1) alle var der de skulle være (unntatt David)
 - 2) Joab leder hæren (ikke David)
 - 3) han vet akkurat hva David vil, men han vil ikke samarbeide. "Ligge med min kone" har ikke blitt nevnt før.

David's plan B

v. 13: David kalte ham til seg, spiste og drakk sammen med ham og skjenket ham full. Men om kvelden gikk Uria og la seg på plassen sin sammen med kongens tjenere. Hjem gikk han ikke.

David's plan C

v. 14-15: *Neste morgen skrev David et brev til Joab og sendte det med Uria. I brevet skrev han: «Sett Uria lengst framme, der kampen er hardest. Dra dere så tilbake fra ham, så han faller og mister livet!»*

11:25

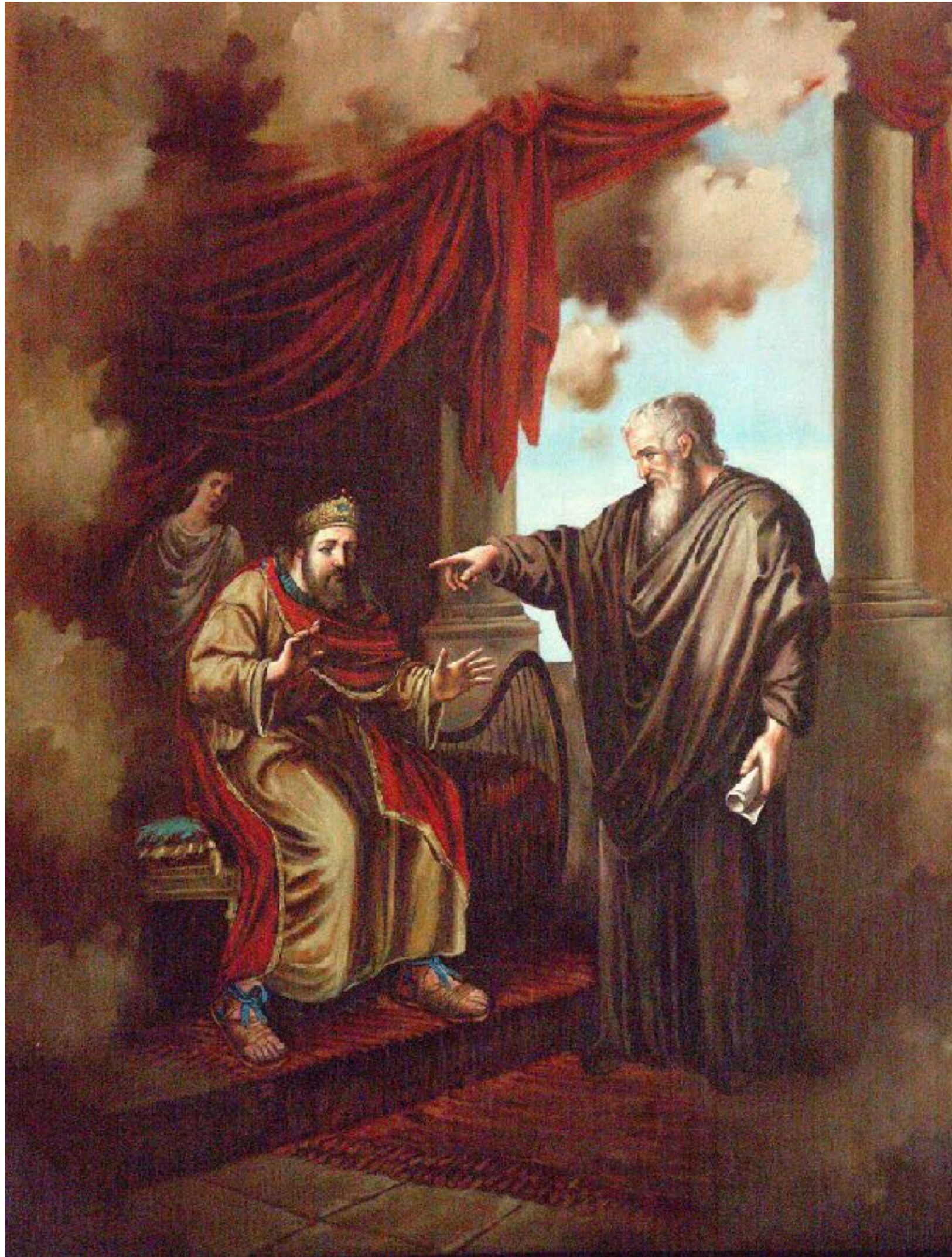
Da sa David til budbæreren: «Si til Joab at han ikke skal **ta seg nær av dette**. For sverdet fortærer snart den ene og snart den andre. Han skal fortsette å kjempe mot byen og rive den ned. Be ham være ved godt mot.»

11:27

Men **det** David hadde gjort, var **ondt i Herrens øyne**.

- Ingen tegn på dårlig samvittighet. Æren hans er i behold og han er fornøyd. David kan ha tenkt “sånt skjer” om Urias død, at det var hans egen skyld for ikke å spille med.
- *“Ære/skam-aspektet ved Davids kultur avgjorde oppførselen hans. Ved hvert trinn gjorde han det som var typisk for en konge på den tiden i en situasjon som denne.”* (Richards & O’Brien)
- Men Gud er ikke fornøyd.
- Selv om David hadde handlet etter de kulturelle standardene, holdt Gud ham til høyere moralske standarder.

2 Sam 12



- v. 1: Nå er det Gud som “sender” til David
- Dette skjer minst 9 mnd senere (11:27, 12:14). Ingen tegn på at David har gnagende samvittighet.
- Kulturen hadde ingen måte å ta opp dette problemet på. Gud brukte Natan og skam for å få David til å innse det.
- v. 9-10: *Hvorfor har du da foraktet Herrens ord og gjort det som er ondt i hans øyne? ...Fra nå av skal sverdet aldri vike fra ditt hus, siden du har foraktet meg og tatt hetitten Urias kone.*
- David hadde brutt Guds lov, om ikke kulturens lov.
- v. 13: Ingen unnskyldning følger, som med Saul.
- Sal 51 viser Davids sanne omvendelse. 51,6: En synd mot Gud, men ikke mot de andre i deres kultur.
- v. 25: Gud “sender” en siste gang.

Davids synd (2 Sam 11-12)



Han har gått fra å være en god hyrde som var villig til å risikere livet for sauene, til å bli et "rovdyr" som tar sauene fra sin neste.

Hva har skjedd, og hvordan skjedde det?

1. Ignorerer han Loven (5. Mos 17:14-17)?
 - A. Mer enn 7 koner + 10 medhustruer (1 Sam 25:39, 43-44; 2 Sam 3:2-5, 12-16; 5:13-15; 15:16). Er dette mange?
 - B. Er 100 hester "mange"? (2 Sam 8:4)
2. Hadde han litt delt motivasjon i begynnelsen? (1 Sam 17:26) Og nå takler han ikke å ha så mye makt?
3. Har han latt litt løgn og lureri (1 Sam 21:2-5, 13; 27:8-12, 1 Sam 29:8) få utvikle seg til mer?

2. Sam 11-12: Litt anvendelse

- *Matt 5,29: Om ditt høyre øye lokker deg til fall, så riv det ut og kast det fra deg!*
- James K.A. Smith: Fristelser handler ikke først og fremst om enkeltvalg, men om misdannelse som har skjedd “under radaren” over tid. Vi deformeres av verdier i samfunnet som bryter med Guds rikes verdier, uten at vi legger merke til det.
- Vær obs på svakhetene som kan vokse med tiden og gjøre stor skade. Ikke utsett deg bevisst for fristelse. Ikke vær på feil sted, slik David var.
- Gud gjorde store ting gjennom David til tross for dette, og kan også virke gjennom oss i våre svakheter.
- Batsebas sønn Salomo ble den neste stamfar til Jesus. Det endelige resultatet av denne historien er frelse til alle mennesker.
- Vi må passe på så vi ikke roter til ting, men Guds nåde består.



C.S. Lewis



2. Sam 13-20: Ut i ødemarken igjen

Fra nå av skal sverdet aldri vike fra ditt hus, siden du har foraktet meg og tatt hetitten Urias kone. (2 Sam 12:10)

- ➔ Kap 13: Amnon voldtar Tamar. Absalom dreper Amnon og flykter.
- ➔ Kap 14: Absalom får komme tilbake.
- ➔ Kap 15-17:
 - Absalom gjør opprør mot David (15:10-12) og får folket på sin side (15:13). David flykter fra Jerusalem (15:14). Hans respons: Sal 3.
 - *Et frampek på Jesus som går samme vei (15:23 → Joh 18:1) som den sanne kongen som ble avvist av sine egne (Joh 1:11).*
 - *David er åpen for at dette kan bety at Gud har forkastet ham som konge (15:25-26), trolig pga kap. 11-12.*
 - *Han tviholder ikke på tronen (slik Saul gjorde) og straffer ikke Sjimi (heller ikke i 19:23), men håper at Gud skal snu situasjonen (16:10-12).*
- ➔ Kap 18: Absalom blir drept og David sørger.
- ➔ Kap 19-20: David vender tilbake til Jerusalem. Kongen gjenopprettes. Sjebas opprør straffes.

Blodskyld på Saul og hans hus (21:1-14)

- Sannsynligvis ikke lenge etter Sauls død, og trolig før 9:1. Sannsynligvis hva Sjami refererer til i 16:7-8.
- Tørke/sult var en paktsforbannelse.
- **Blodskyld:** “Dere skal ikke vanhellige det landet dere bor i, for blod vanhelliger landet. Og landet får ikke soning for blodet som er utøst der, uten ved blodet til den som utøste blod.” (4 Mos 35:33)
- Saul hadde brutt den nasjonale pakten fra Jos 9, derfor angikk dette hele nasjonen.
- 1 Sam 18,19: Merab var gift med Adriel. Som i LXX og to hebraiske manuskripter. Mikal forble barnløs (2 Sam 6:23). Jødisk tradisjon: Mikal oppdro disse fem foreldreløse. Fleste andre tar det som en kopieringsfeil.

Blodskyld på Saul og hans hus (21:1-14)

Tolkning 1: De var uskyldige i en skyldkultur, men ikke i en skamkultur.

- Ære/skam og kollektiv tenkning. Dette var familiens felles ansvar (“Saul og hans hus”).
- Ga mening for dem det gjaldt.

Tolkning 2: De var uskyldige, og de burde ikke blitt henrettet.

- David burde spurt Gud i stedet for gibeonittene (v. 2)
- “For Herrens ansikt” (v. 9) betyr foran helligdommen, ikke at Gud aksepterte det.

- Det går litt tid før regnet kommer (v. 10). Dette var ikke løsningen Gud ønsket.
- Problemet er ikke løst før David gir Saul og Jonatan en ærefull grav (v. 14).

Tolkning 3: De hadde vært med på det

- Saul gjorde ikke dette alene, og blodskylden er over “Saul og hans hus”.
- “Saul og hans hus” brukes som en enhet i v. 4 siden Saul er død.
- Dersom de var uskyldige, brøt David 5. Mos 24:16.
- Dette oppfyller også “blodet til den som utøste blod” i 4 Mos 35:33.

Hvem drepte Goliat? (2 Sam 21:19)

1. Samme Goliat som i 1 Sam 17 (v. 17)

- Jødisk tradisjon: Elhanan = David

2. En annen Goliat. Bare her Gob nevnes.

3. 1 Krøn 20:5 sier Elhanan drepte Lahmi, Goliats bror.

a) Fiksing av motsetningene i Samuel

b) Samuelt teksten er mangelfull/ødelagt

c) Kopieringsfeil i begge tekster: Elhanan fra Betlehem drepte Goliats bror (navnet nevnes ikke, som i v. 20-21).

- *Orgim* = vever. Kommet inn ekstra i 2 Sam pga “homoioteleuton” (lik linjeslutt)

- *Lahmi*: Feillesing i 1 Krøn av (Bet)-lehem (2 Sam 23:24/1 Krøn 11:26)

- *Bror* (אחי): Feillesing i 2 Sam av “objektsmerket” (את)

2 Sam 21:19	<i>wayyaḳ</i>	<i>ʿelḥānān</i>	<i>ben</i>	<i>yaʿrê</i>	<i>ōrʾgîm</i>	<i>bêṯ</i>	<i>hallahmî</i>	<i>ēṯ</i>	<i>golyaṯ</i>	<i>haggittî</i>
	And struck	Elhanan	son of	Yaare-	oregim	Beth-	lehemite		Goliath	the Gittite
1 Chron 20:5	<i>wayyaḳ</i>	<i>ʿelḥānān</i>	<i>ben</i>	<i>yāʿûr</i>	–	<i>ēṯ</i>	<i>lahmî</i>	<i>ăḥî</i>	<i>golyaṯ</i>	<i>haggittî</i>
	And struck	Elhanan	son of	Yaur			Lahmi	brother of	Goliath	the Gittite

David's lovsang (kap 22)

- ***Hvordan kan David si at han har holdt alle Guds lover?*** (v. 21-24)
- Dette kan ha vært skrevet tidligere i hans liv (pga v. 1), og dermed før 2 Sam 11. Høres ut som en konge i v. 44-45, så kanskje tidlig i hans regjeringstid. Da reflekterer det i så fall mer hans liv til da.
- Han påstår uansett ikke å være syndfri i Sal 51. Han må mene det generelt, som et uttrykk for en holdning eller levemåte.
- Han kan omtale seg selv som “ren” fordi han er tilgitt.

Hannas lovsang —> Davids lovsang

- mitt hjerte fryder seg
- Herren gir meg stor kraft
- Jeg gleder meg over din frelse
- Det er ingen klippe som vår Gud
- Mektiges buer brytes i stykker
- Reiser den svake opp av støvet
- vokter de trofaste på veien
- knuser sine fiender
- vil gi sin konge styrke og sin salvede stor kraft

- Herren er min befrier... min frelser...jeg ble frelst fra mine fiender
- min Gud er klippen der jeg søker ly
- Han rakte ut hånden fra det høye og grep meg, dro meg opp av veldige vann.
- Jeg hadde holdt meg på Herrens veier
- Du frelser et folk i nød
- styrke: v. 36-46

Epilog: 2. Sam 21-24 (en konklusjon)

(Hvordan kan David være en mann etter Guds hjerte etter alt han har gjort?)

A. David både arvet problemer og lagde dem selv.

B. Han fikk seier ved hjelp fra mange andre

C. Hans styrke og glede var i Gud, som han lovpriste fordi alt han var og alt han hadde oppnådd var pga Gud.

A. Guds vrede mot Israel (21:1-14) (narrativ)

B. Davids helter (21:15-22) (liste)

C. Davids lovsang (kap 22) (sang)

C. Davids siste ord (23:1-7) (sang)

B. Davids helter (23:8-39) (liste)

A. Guds vrede mot Israel (24:1-25) (narrativ)

Disse historiene måtte være med for å gi et fullstendig bilde av David.

Davids avhengighet av Gud har ikke vært så tydelig i den siste delen av historien. Nevnes bare i 15:31 at han ba.

Vil forfatteren fokusere på Davids relasjon med Gud for å balansere bildet og konkludere positivt?

Til tross for Davids feil fortsatte han å være til Guds behag.

Davids relasjon til Gud

- Ber ofte Gud om råd når han skal ta avgjørelser (1 Sam 22:10, 15, 23:2, 23:4, 30:8, 2 Sam 2:1, 5:19, 23, 21:1)
- Ber til Gud i vanskelige situasjoner (1 Sam 30:6, 2 Sam 12:16, 12:20, 15:31, 24:10 + salmene)
- Ber til Gud i takknemlighet (2 Sam 7:18-29, 2 Sam 22 + salmene)
- Har større tiltro til Guds barmhjertighet enn til menneskers (2 Sam 24:14)
- Han anerkjente alltid Gud som den egentlige kongen.
- Han hørte på profetene, så ikke på dem som konkurrenter slik Saul gjorde. Han satte deres ord høyt.
- ***Det var denne relasjonen, hans ydmykhet og hans helhjertede omvendelse som gjorde ham til “en mann etter Guds hjerte”.***

David og Guds ledelse

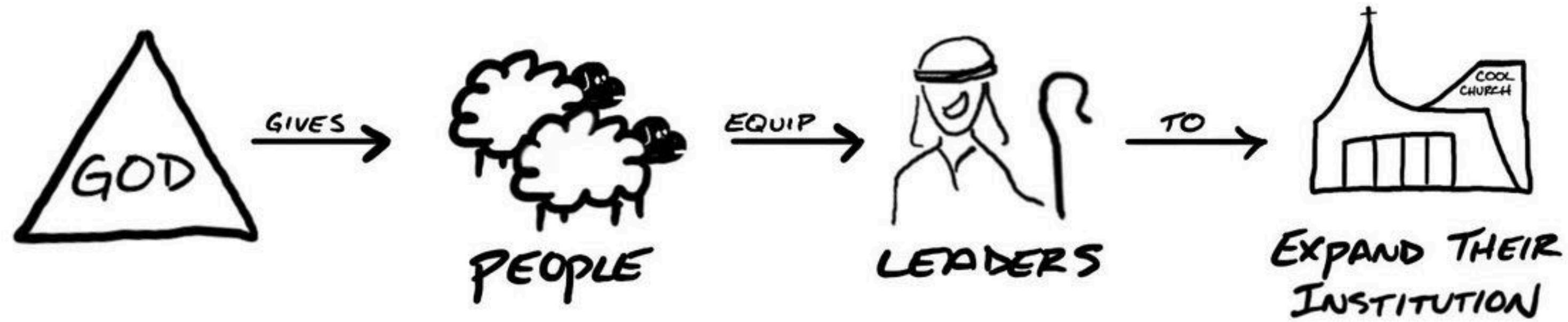
- ❖ Saul - han stoler på at Gud tar seg av det problemet.
- ❖ Spør Gud om han skal dra opp til Juda => bosetter seg i landsbyene rundt Hebron => folket i Juda kommer til ham.
- ❖ Abner kommer til ham.
- ❖ Viser at han var uskyldig i Abners død => hele Israel kommer til ham.
- ❖ Hiram kommer og bygger et slott for ham.
- ❖ 2 Sam 7: David tar initiativ men Gud sier nei.
- ❖ Han gir Gud æren for alt (2 Sam 7:18).
- ❖ 2 Sam 10: Sender folk for å trøste amonittkongen => krig => stor seier
- ❖ Vendepunkt i 2 Sam 11, hvor han for første gang tar uten at Gud gir.
- ❖ 2 Sam 15:26 - Han aksepterer at Gud kanskje har forkastet ham.
- ❖ Er åpen for at Sjimi (2 Sam 16:10) taler for Gud, og at han selv er forbannet.
- ❖ Ber Joab om ikke å drepe Absalom. (2 Sam 18:5)
- ❖ 2 Sam 19:22 - Igjen sikker på at han skal være konge.

David og Guds ledelse

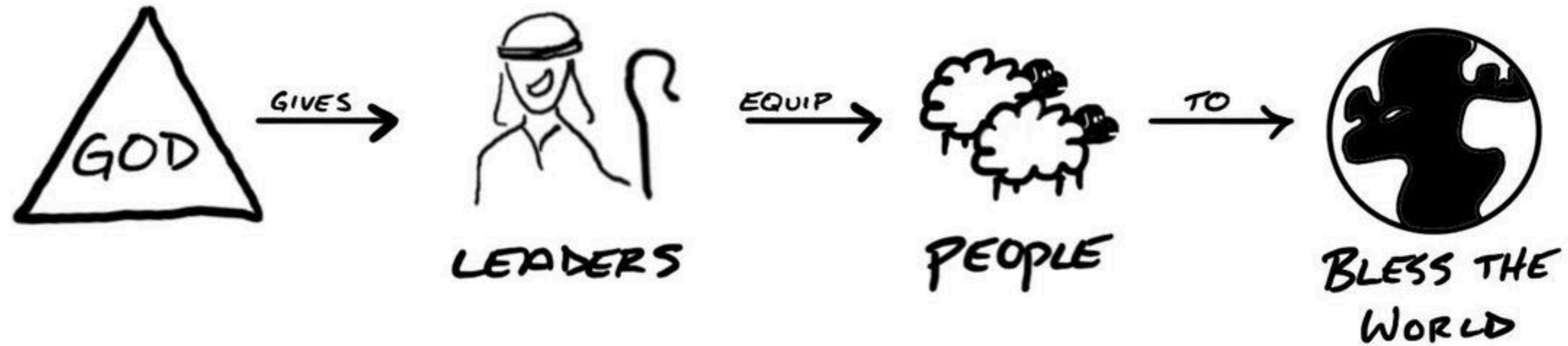
Vi har alle fått Guds Ånd (slik som David), og kan bli ledet på samme måte (selv om vi ikke er David):

1. Be om å bli ledet
2. Stille oss åpne for å bli ledet
3. Avvent og se
4. Gripe mulighetene når Gud gir oss dem

WHAT BAD SHEPHERDS THINK...



WHAT GOOD SHEPHERDS THINK...



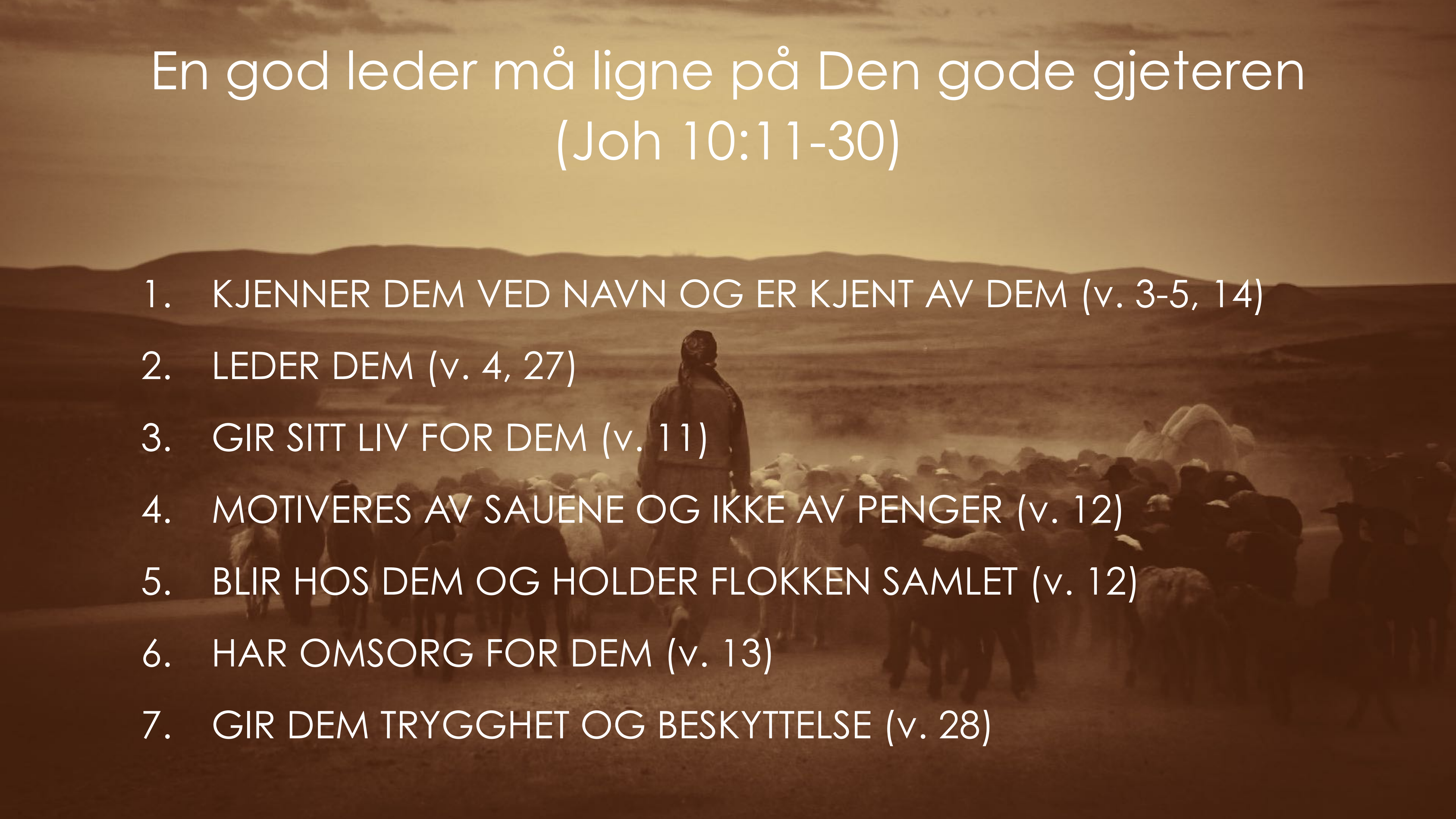
Matteus 1:1

Dette er ættetavlen til Jesus Kristus, Davids sønn og Abrahams sønn...

10 tegn på en dårlig leder (fra Esek 34:1-6)

1. SELVSENTREERT - gjeter seg selv. Bryr seg ikke om andres behov.
2. BRUKER MENNESKER - spiser fett og kler seg selv. Utnytter andre.
3. TAR DET BESTE - Slakter de beste dyrene, gjeter ikke sauene.
4. IGNORERER BEHOV - Styrker ikke de svake
5. OVERSER LIDELSE - Helbreder ikke de syke
6. SER BORT FRA SMERTE - Forbinder ikke de skadde
7. BRYR SEG IKKE - Henter ikke tilbake de fordrevne
8. NEKTER Å HJELPE - Leter ikke etter de bortkomne
9. HARD/SINT - Hersker med makt og tvang
10. LIKEGYLDIG - Lar sauene bli spredt

En god leder må ligne på Den gode gjeteren (Joh 10:11-30)

1. KJENNER DEM VED NAVN OG ER KJENT AV DEM (v. 3-5, 14)
 2. LEDER DEM (v. 4, 27)
 3. GIR SITT LIV FOR DEM (v. 11)
 4. MOTIVERES AV SAUENE OG IKKE AV PENGER (v. 12)
 5. BLIR HOS DEM OG HOLDER FLOKKEN SAMLET (v. 12)
 6. HAR OMSORG FOR DEM (v. 13)
 7. GIR DEM TRYGGHET OG BESKYTTELSE (v. 28)
- 
- A sepia-toned photograph of a shepherd standing in a vast, hazy landscape, surrounded by a large flock of sheep. The shepherd is positioned in the center, facing away from the camera, looking out over the flock. The background shows rolling hills and a bright, hazy sky, suggesting a sunrise or sunset. The overall mood is peaceful and contemplative.

De sunne åndelige lederne *binder deg til Kristus og ikke til seg selv*. Du puster lett og fritt i deres nærhet. Du kjenner at de vil deg vel, uten at de blir påtrengende. De ser deg og bekrefter din verdi, men bevarer likevel en distanse. Også etter å ha vært sammen med dem over tid, forstår du at de ikke er drevet av skjulte agendaer eller er ute etter å bruke deg for egne formål. De er gjerne tydelige på hva de vil og mener, men prøver ikke å manipulere deg om du er uenig. De kan ha en klar visjon og høy kallsbevissthet, men har ikke behov for at du smigrer dem eller danser rundt deres tjeneste som rundt en gullkalv. De prøver ikke å gjøre deg til en blåkopi av seg selv, men ønsker at du skal blomstre i din egenart. Med hele seg formidler de at din menneskelige og åndelige vekst i bunn og grunn er Guds sak, ikke deres. Grunntonen de setter er at livet og tjenesten står under en høyere regi, og det kan vi hvile i.

REVISED AND UPDATED

THE MAKING OF A LEADER

SECOND EDITION

RECOGNIZING THE LESSONS AND
STAGES OF LEADERSHIP DEVELOPMENT

DR. J. ROBERT CLINTON

“A leader is a person with God-given capacity and with God-given responsibility to influence a specific group of God’s people toward God’s purposes for the group.”

“Character development comes before ministry.”

“Integrity is foundational for effective leadership; it must be instilled early in a leader’s character.”

“Leaders ought to see God’s hand in their circumstances as part of his plan for developing them as leaders. A leader who does not have a sovereign mindset will probably not finish well. This leadership value is a must.”